

ΝΕΑ ΑΚΡΟΠΟΛΗ

Ο δρόμος του ήρωα στην 7η τέχνη

Η πραγματικότητα των μύθων
και η παραδοσιακή σοφία

Johan Sebastian Bach

Ο δρόμος του μεταξιού

ακρόπολη, ετυμολογικά: άκρο + πόλη, οχυρή τοποθεσία στο ψηλότερο σημείο της πόλης. Ιερός τόπος κατά την αρχαιότητα, με ναούς αφιερωμένους στους προστάτες θεούς της πόλης, σημείο σύνδεσης του ουρανού με τη γη, του πνεύματος με την ύλη.

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Η έκδοση του περιοδικού Νέα Ακρόπολη είναι αποτέλεσμα μη αμοιβόμενης εργασίας. Αποτελεί μία εθελοντική προσφορά τόσο από πλευράς αρθρογράφων όσο και των υπολοίπων συνεργατών σε τεχνικά θέματα. Τα άρθρα που δημοσιεύονται είναι προϊόν έρευνας στους χώρους της επιστήμης, της τέχνης, της φιλοσοφίας και της μεταφυσικής. Τα έσοδα από τις πωλήσεις καλύπτουν το κόστος της έκδοσής του.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΝΕΑ ΑΚΡΟΠΟΛΗ

ΑΓ. ΜΕΛΕΤΙΟΥ 29,
ΑΘΗΝΑ 11361
Τηλ. 210 8810830
e-mail: books@nea-acropoli.gr
Πληροφορίες:
www.nea-acropoli.gr

ΕΤΟΣ 32°, ΤΕΥΧΟΣ 145
ΙΟΥΛΙΟΣ - ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ - ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2012
Εκδότης - Ιδιοκτήτης
Γ.Α. Πλάνας
Διευθύντρια Σύνταξης
Μαρία Χιμένεθ
Υπεύθυνος Έκδοσης
Γιάννης Βούλγαρης
Ατελιέ
Γ. Βαρελάς, Δ. Γακηλάζος, Τ. Παπαδοπούλου
Στοιχειοθεσία - Διόρθωση
Δ. Κόκλα
Δημ. Σχέσεις - Διακίνηση
Π. Βεκρής
Μεταφράσεις
Γ. Πλάνας, Ι. Μούστρη, Σ. Κουντουρά
Συνεργάτες
Σ. Παττακός, Γ. Βενέτης,
Κ.Φραντζικινάκης, Α. Χατζημπαλάση
Εκτύπωση
Μ. Κατίνας, Η. Μελετιάδης
ISSN 1105-812901

Τα τεύχη του περιοδικού ΝΕΑ ΑΚΡΟΠΟΛΗ
διατίθενται δωρεάν στα μέλη του
σωματίου της Νέας Ακρόπολης.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

α. μόνιμες στήλες

5. Από τον εκδότη
6. Κινηματογράφος: Η έκκτη αίσθηση
24. Σελίδες του Ερμή: Το αρχαιότερο ηλιακό σύστημα στο σύμπαν
27. Δράση, δραστηριότητες και πολιτιστική ατζέντα της Νέας Ακρόπολης
40. Σελίδες της Υγείας: Ρεφλεξολογία
50. Πρακτικά της τακτικής γενικής συνέλευσης του Δ.Ο.Ν.Α
53. Βιβλίων παρουσίαση
54. Στο επόμενο τεύχος

β. άρθρα

10. Η πραγματικότητα των μύθων και η παραδοσιακή σοφία
14. Η πορεία του ήρωα στα μονοπάτια της 7ης τέχνης

20. Η μεταθανάτια ζωή στην αρχαία Ελλάδα
32. Το μυστικό του μεταξιού στην αρχαία Κίνα

36. Johann Sebastian Bach, η ζωή και το έργο του
44. Παιχνίδια στον καθρέφτη: Ο Θεός
46. Συνέντευξη με τον Επίκτητο

editorial

Aυτό το έτος του 2012, για το οποίο έγινε τόσος λόγος ότι θα είναι το τέλος του κόσμου, σύμφωνα με την προφητεία των Μάγια, επιλέχθηκε από την UNESCO ως «Διεθνές Έτος της Ανάγνωσης»

Η Νέα Ακρόπολη θέλει να ανταποκριθεί σ' αυτό το κάλεσμα, θεωρώντας ότι η ανάγνωση είναι πραγματικά μια τέχνη, η οποία βρίσκεται σε μεταβατική φάση, αν όχι σε κίνδυνο.

Εδώ και χρόνια λειτουργούν Ομάδες Ανάγνωσης στις βιβλιοθήκες του Σωματείου μας, που προωθούν την έρευνα και παροτρύνουν τους νέους στην ποιοτική ανάγνωση, ώστε να αυξήσουν τις γνώσεις τους, να βελτιώσουν τον εαυτό τους και να γίνουν πιο συνειδητοί πολίτες, με μεγαλύτερη κατανόηση προς τους συνανθρώπους τους.

Έχει ειπωθεί ότι υπάρχουν τρεις λόγοι ανάγνωσης: α) ωφελιμιστικός, για να βρεθεί κάποια πληροφορία β) πρακτικός, για να διαμορφωθούν συμπεριφορές και γ) λογοτεχνικός ή ποιητικός, για την καλλιέργεια της ψυχής μέσω της τέχνης του λόγου.

Η αληθινή ανάγνωση δεν είναι ψάξιμο πληροφοριών ούτε ετοιμασία για κάποια εξέταση και, σε καμία περίπτωση, μια δραστηριότητα που γίνεται εξαναγκαστικά.

Το διάβασμα δεν γίνεται μόνο για την απόκτηση γνώσεων, αλλά συμβάλλει καθοριστικά στην ανάπτυξη του λεξιλογίου, γεγονός που έχει ως αποτέλεσμα τη βελτίωση της σκέψης και της κρίσης και, επομένως, μπορεί να αλλάξει τη ζωή του αναγνώστη.

Η ανάγνωση είναι μια ελεύθερη και δημιουργική δράση, μια βαθιά διαδικασία αναζήτησης που απαιτεί συνείδηση, προσπάθεια και μια δόση ρίσκου.

Διαβάζω σημαίνει διακρίνω, αποκτώ ελευθερία κριτηρίου, που είναι ο μοναδικός τρόπος να μπορούμε να αντιμετωπίζουμε τη ζωή μας με συνείδηση. Η ανάγνωση μπορεί να γίνει όχι μόνο μια αληθινή απόλαυση αλλά και ένας τρόπος καλλιέργειας της ψυχής, αφού η λογοτεχνία, όπως και οι άλλες μορφές τέχνης, διαμορφώνει την ψυχή και της επιτρέπει να υψωθεί πάνω από την καθημερινότητα.

Πρόκειται για μια αυθεντική αναζήτηση, που συνεπάγεται και ένα εύρημα, γιατί κανένας δεν μπορεί να βρει κάτι αν τίποτα δεν αναζητά.

Η ανάγνωση είναι μια πρόσκληση στην έρευνα και στην ερμηνεία, μια πρόκληση για όσους τολμούν να σκέφτονται. Αποτελεί ρίσκο, γιατί μας αναγκάζει να είμαστε ανοιχτοί σε διαφορετικές αντιλήψεις, να τολμάμε νέες αποκαλύψεις, να χάνουμε την ισορροπία μας με κάθε αμφιβολία, για να την κερδίζουμε ξανά με κάθε βεβαιότητα που αποκτάμε.

Στην εποχή της εικόνας και του διαδικτύου λένε ότι το βιβλίο, ή τουλάχιστον το γραπτό κείμενο, χάνει έδαφος και ότι οι νέοι δεν διαβάζουν πια.

Είναι αλήθεια ότι μια μεγάλη μερίδα νέων δεν διαβάζουν βιβλία, ίσως γιατί τους λείπει η απαραίτητη πειθαρχία, ίσως γιατί θεωρούν πιο εύκολη την πρόσβαση στις πληροφορίες στο Ίντερνετ ή ίσως γιατί, απλά, ποτέ δεν είχαν την κατάλληλη παρότρυνση.

Όμως είναι πολλοί οι νέοι που διαβάζουν για απόλαυση, όπως ακούει μουσική ή απολαμβάνουν ένα άλλο είδος τέχνης. Εξάλλου, οι νέοι έχουν σήμερα τις ίδιες αναζητήσεις που είχαν πάντα και προσπαθούν και αυτοί να φτιάξουν έναν καλύτερο κόσμο.

Και αν το χάρτινο βιβλίο αντικαθίσταται από το ηλεκτρονικό... αυτό δεν σημαίνει τον θάνατο της ανάγνωσης.

Για όλα αυτά, σε παροτρύνουμε να ανοίξεις εκείνο το βιβλίο που ποτέ δεν διάβασες, εκείνο που ποτέ δεν τόλμησες να ανοίξεις ή εκείνο που ποτέ δεν είχες τον χρόνο για να μελετήσεις. Και σε καλούμε να δοκιμάσεις μια διαφορετική εμπειρία, με τη συμμετοχή σου σε κάποια Ομάδα Ανάγνωσης, από αυτές που λειτουργούν σε διάφορες πόλεις της Ελλάδας.

Τα βιβλία είναι εκεί, στα δικά τους ράφια ή στην οθόνη του υπολογιστή σου... φίλοι που σε καρτερούν... παράθυρα ανοιχτά που περιμένουν να πλησιάσεις για να σου αποκαλύψουν νέους κόσμους... ίχνη ιστορίας που ευελπιστούν να μπορέσεις να επικοινωνήσεις με εξωτικούς τόπους και παλιότερους χρόνους, ώστε να εμπλουτιστείς και να μπορείς να διαμορφώσεις το δικό σου περιβάλλον και το δικό σου μέλλον... δάσκαλοι γεμάτοι υπομονή που μπορούν να σε καθοδηγούν στη δική σου αναζήτηση, για να μεγαλώσεις και να ωριμάσεις.

BRUCE WILLIS

Για περισσότερα από εκατό χρόνια ο κινηματογράφος αποτελεί ένα από τα πλέον διαδεδομένα μέσα ψυχαγωγίας. Σημαντικός αριθμός ταινιών κυκλοφορούν κάθε χρόνο. Οι περισσότερες προσφέρουν απλή διασκέδαση, μια μικρή ανάπαυλα μέσα στο ρυθμό της καθημερινότητας. Κάποιες άλλες προχωρούν ένα βήμα παραπέρα προσφέροντας τροφή για σκέψη, μέσα από τα θέματα που θίγουν ή που αφήνουν να εννοηθούν. Αυτή η στήλη φιλοξενεί ταινίες, που ανήκουν στη δεύτερη κατηγορία.

Στο πνεύμα αυτής της αντίληψης έχουν παρουσιαστεί και συστήνονται στον αναγνώστη οι εξής ταινίες:

☒ Ξρως ☒ Τα Τέσσερα Φτερά ☒ Χαμένος Ορίζοντας ☒ Μετά την Επόμενη Ημέρα ☒ Άνοιξη, Καλοκαίρι, Φθινόπωρο, Χειμώνας και πάλι Άνοιξη ☒ Οιώνός ☒ Το Φαινόμενο της Πεταλούδας ☒ Ανθρώπινο Μίσος ☒ Ο Τελευταίος Σαμουράι ☒ Dark City ☒ Ακήρυχτος Πόλεμος ☒ Ένας Υπέροχος Άνθρωπος ☒ Οι Άλλοι ☒ The Matrix ☒ The Matrix Reloaded ☒ Νέος Θαυμαστός Κόσμος ☒ Μονομάχος ☒ Τίγρης Και Δράκος ☒ Ο Λαβύρινθος Του Πάνα ☒ Ο Χρησμός Της Πεταλούδας ☒ Σαμσάρα ☒ Minority Report ☒ Χωρίς Αντάλλαγμα ☒ Agora ☒ Twilight ☒ Avatar ☒ Το 13ο Πάτωμα ☒ Inception ☒ The Truman Show ☒ The Eye ☒ Harry Potter

THE SIXTH SENSE

«Βλέπω νεκρούς. Περπατούν σαν κανονικοί άνθρωποι. Δεν βλέπουν ο ένας τον άλλο. Βλέπουν αυτό που θέλουν να δουν. Δεν ξέρουν ότι είναι νεκροί».

Κολ Σιρ

Κείμενο: Αγάπη Χατζημπαλάση

Η ΕΚΤΗ ΑΙΣΘΗΣΗ

Σκηνοθεσία: M. Night Shyamalan

Παραγωγή: Kathleen Kennedy,

Frank Marshall, Barry Mendel

Σενάριο: M. Night Shyamalan

Παίζουν: Bruce Willis, Haley Joel Osment,

Toni Collette, Olivia Williams

Η Ανατολική φιλοσοφία διδάσκει ότι ο άνθρωπος, αφού πεθάνει, περνάει σε έναν τόπο που ονομάζεται Κάμα Λόκα (σανσκριτικά). Είναι ένας τόπος που προσφέρει στην ψυχή τη δυνατότητα να βιώσει όλα αυτά που επιθυμεί, ή μάλλον επιθυμούσε όσο ήταν εν ζωή, με σκοπό είτε να λυτρωθεί από την επιθυμία είτε να λάβει ένα μάθημα για το πόσο μάταιο ήταν αυτό που την απασχολούσε. Για αυτό και η μετάφραση αυτής της ονομασίας είναι κάμα = επιθυμία και λόκα = τόπος, δηλαδή τόπος επιθυμιών.

Η Έκτη Αίσθηση είναι μια ταινία με πολλές αναζητήσεις όσον αφορά στη σχέση της ζωής με τον θάνατο. Μας παρουσιάζει πόσο δυσδιάκριτα είναι πολλές φορές τα σύνορα μεταξύ αυτών των

δύο καταστάσεων, παρά τη διαφορετική άποψη του κόσμου. Πρόκειται για ένα πανέξυπνο σενάριο διανθισμένο όμως με πολλές Ανατολικές εσωτερικές παραδόσεις γύρω από το θέμα του θανάτου.

Ας το δούμε λοιπόν από κοντά.

Ένα μικρό παιδί έχει έντονες φοβίες και άγχη, βλέπει τριγύρω του φαντάσματα, ψυχές πεθαμένων που προσπαθούν να του πουν κάτι και τραυματίζεται συνεχώς ψυχολογικά και σωματικά από αυτές. Θα τον βοηθήσει όμως ένας ψυχολόγος, ο οποίος στο τέλος αποκαλύπτεται ότι είναι νεκρός.

Ενδιαφέρον παρουσιάζει το στοιχείο ότι στην αρχή της ταινίας ο πρωταγωνιστής-γιατρός πυροβολείται από έναν πρώην ασθενή του τη στιγμή που χαίρεται για ένα βραβείο που του έχουν απονεμίσει.

Κι ενώ εμείς θεωρούμε ότι μετά την επίθεση έχει πεθάνει, βλέπουμε ότι αυτός ζει στο σπίτι του, συνεχίζει να εργάζεται, να συγκατοικεί με τους οικείους του. Μόνο στο τέλος της ταινίας θα συνειδητοποιήσουμε, μαζί με τον πρωταγωνιστή, ότι αυτός στην πραγματικότητα έχει πεθάνει. Και τότε εξηγούνται με αριστουργηματικό τρόπο όλες οι λεπτομέρειες που θα έπρεπε να μας κάνουν να υποψιαστούμε ότι κάτι δεν πάει καλά, αλλά τις οποίες δεν προσέξαμε, όπως για παράδειγμα, το πόμολο μιας πόρτας που δεν μπορούσε να γυρίσει, το γεγονός ότι η γυναίκα του ποτέ δεν συνομιλούσε μαζί του κ.ά.

Ακριβώς το ίδιο κάνει και η ψυχή, σύμφωνα με την παράδοση. Βλέπει μεμονωμένα πράγματα και καταστάσεις από όσα θέλει να δει, από όσα έχει ανάγκη να δει. Τα συνδέει μεταξύ τους και αφαιρεί όσα θα την οδηγούσαν να δει την αλήθεια. Με αυτόν τον τρόπο κερδίζει σταδιακά χρόνο, ώστε να περάσει με

αργό ρυθμό από την άγνοια στη γνώση του θανάτου, όταν αυτή θα είναι έτοιμη. Έτσι αποφεύγει να υποστεί ένα ξαφνικό σοκ.

Σύμφωνα όμως με όσα μας λέει η Ανατολική παράδοση, το Κάμα Λόκα δεν είναι ο τελικός προορισμός. Αφού ξεπεράσει αυτήν τη φάση και λυτρωθεί από αυτά που την έδεναν με τη Γη, η ψυχή

ανεβαίνει στο επόμενο «επίπεδο», το οποίο ονομάζεται Δεβακάν, κάτι σαν τον αντίστοιχο χριστιανικό Παράδεισο. Στην ταινία ακούμε για τη γιαγιά του παιδιού, η οποία είναι και αυτή πεθαμένη, αλλά δεν τη βλέπουμε, επειδή βρίσκεται σε τόπο όπου είναι ευτυχισμένη και επικοινωνεί από εκεί, σύμφωνα με τα λεγόμενα του παιδιού-μέντιουμ.

Αυτή η περίπτωση του παιδιού-μέντιουμ είναι άλλο ένα ενδιαφέρον σημείο της ταινίας. Βλέπουμε ότι αυτό που πολλοί θεωρούν χάρισμα, η ικανότητα να βλέπει κανείς πέρα από τα φαινόμενα και τον υλικό κόσμο, έχει πολύ τραυματικές συνέπειες όταν εκφράζεται σε έναν κόσμο σαν τον δικό μας. Έναν κόσμο δηλαδή απόλυτης υλιστικής νοοτροπίας που έχει την πιο ακραία άγνοια για τον αόρατο κόσμο. Οι φίλοι του τον χλευάζουν και φτάνουν σε σημείο να τον βασανίσουν, μια και συνήθως οι άνθρωποι φοβούνται ό,τι δεν καταλαβαίνουν και γίνονται επιθετικοί. Αυτό έχει τραυματικές συνέπειες και για την οικογένεια του παιδιού, που αδυνατεί να αναγνωρίσει την κατάσταση του, φοβάται και ανησυχεί για αυτήν τη «διαφορετικότητα» και το χειρότερο είναι ότι δεν υπάρχει κανείς που να μπορεί να βοηθήσει.

Το πραγματικό όμως τίμημα ενός πολιτισμού που δεν παραδέχεται ότι αδυνατεί να αποδείξει εργαστηριακά, το πληρώνει ο μικρός ήρωας της ταινίας που ντρέπεται, φοβάται και δεν μπορεί ούτε ο ίδιος να εξηγήσει αυτό που του συμβαίνει.

Τελικά με τη βοήθεια του φαντάσματος-ψυχιάτρου θα καταφέρει να βρει τον εαυτό του, να αποδεχτεί την ιδιαιτερότητά του και να καταλάβει την αιτία όλων αυτών. Το αποτέλεσμα είναι να χρησιμοποιήσει στο εξής τις ικανότητές του για να κάνει καλό. Αυτή είναι η σημαντική συμβολή του ψυχιάτρου, ο οποίος ως ζωντανός, παρ' όλους τους επαίνους και παρ' όλη την καλή του διάθεση, είχε αποτύχει να βοηθήσει κάποιον σε βάθος. Ίσως να μην ήταν πραγματικά δικό του το φταίξιμο που σε όλη του τη ζωή, ενώ αποκτούσε ισχυρά πτυχία, του δι-

έφευγε το πιο ισχυρό θέμα, που είναι η σχέση του ανθρώπου με τον θάνατο. Διότι αν πραγματικά θεωρήσουμε ότι η ψυχή είναι αθάνατη, πώς μπορεί να τη γνωρίσει και να μάθει τα μυστικά της κάποιος που δεν αντιλαμβάνεται αυτήν την αθανασία; ☒ στην καλύτερη περίπτωση δεν τον απασχολεί;

Στο τέλος όμως έρχεται η λύτρωση. Δύο ψυχές ταλαιπωρημένες -μία ζωντανή και μία πεθαμένη- βγαίνουν θαρρείς χέρι χέρι νικητές από τον πόλεμο με την άγνοια και τον φόβο. Και παρότι η ταινία αγγίζει και τους πιο τρομακτικούς μας εφιάλτες, βγαίνουμε από την κινηματογραφική αίθουσα ικανοποιημένοι, έχοντας την αίσθηση ότι όλα αυτά που μας άγγιξαν θα απασχολήσουν για αρκετές μέρες τον νου μας και ίσως ποιος ξέρει... και την ψυχή μας.

Οι αρχαίοι μύθοι αποτελούν έναν αληθινό θησαυρό σοφίας, που κληρονομεί η ανθρωπότητα από την παράδοση του παρελθόντος. Μερικές φορές ορισμένα στοιχεία έχουν πλέον ξεχαστεί, τουλάχιστον στο πλαίσιο του συνειδητού, ομαδικού Εγώ της ανθρωπότητας, όπως θα έλεγε ο Γιούνγκ.

Η ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΜΥΘΩΝ ΚΑΙ Η ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΗ ΣΟΦΙΑ

Από το βιβλίο «Τα τρία κέντρα του Μυστηρίου»

Κείμενο: Γ. Α. Πλάνας, ιδρυτής της Ν.Α. στην Ελλάδα

α ήταν ανώφελο να αναφερθούμε στους διάφορους συμβολικούς μύθους που υπάρχουν διασκορπισμένοι σε όλους τους αρχαίους πολιτισμούς, αν πρώτα δεν μελετήσουμε τη γενική δομή του ίδιου του μύθου ως προσέγγιση μιας πνευματικής ή ψυχολογικής ανθρώπινης πραγματικότητας. Αυτό θέλει να είναι ο μύθος και αποδεικνύεται πιο πραγματικός από τη φυσική καθημερινή πραγματικότητα.

Οι αρχαίοι μύθοι αποτελούν έναν αληθινό θησαυρό σοφίας, που κληρονομεί η ανθρωπότητα από την παράδοση του παρελθόντος. Μερικές φορές ορισμένα στοιχεία έχουν πλέον ξεχαστεί, τουλάχιστον στο πλαίσιο του συνειδητού, ομαδικού Εγώ της ανθρωπότητας, όπως θα έλεγε ο Γιούνγκ. Και όμως μένουν δυνατά ριζωμένα όλα στο ασυνείδητο. Για μας, τους ανθρώπους των κοινωνιών του 21ου αιώνα, το θέμα είναι βασικά η αφύπνιση της συνείδησης, της ατομικής και της ομαδικής.

Η αλήθεια είναι ότι η εποχή που ζούμε δημιουργεί μια ψυχολογική αλλοτρίωση, που περιστρέφεται γύρω από την τεχνολογία και την αεροδιαστημική αντίληψη. Βρισκόμαστε σε μια εποχή, τεχνολογικής και αεροδιαστημικής αλλοτρίωσης υλιστικού και θετικιστικού τύπου. Και ο κόσμος πιστεύει σε αυτά με τον ίδιο δογματισμό και φανατισμό που είχε παλιότερα για πράγματα τελείως αντίθετα. Έτσι ο κόσμος σήμερα πιστεύει στην ύπαρξη για παράδειγμα, των ηλεκτρονίων με τον ίδιο φανατισμό που παλιά πίστευε στον Θεό. Το μόνο που έχει αλλάξει είναι η αλλοτρίωση, καθώς και οι ιερείς, που είχαν την κοινωνική εξουσία. Πριν ήταν οι παπάδες. Σήμερα είναι οι επιστήμονες αυτοί που έχουν την εξουσία πάνω στην κοινή γνώμη. Παλιά οι ιερείς μπορούσαν «να αποδείξουν» την ύπαρξη του Θεού με

Κινέζικος Δράκος

την ίδια ακρίβεια που σήμερα οι φυσικοί «αποδεικνύουν» την ύπαρξη του ηλεκτρονίου ή των φωτονίων. Αλλά στο βάθος όλα εξακολουθούν να είναι θέμα πίστης για τους περισσότερους ανθρώπους. Ξ μήπως μπορεί τώρα κάποιος από σας να αποδείξει πραγματικά και με εμπειρία βίωσης την ύπαρξη του ηλεκτρονίου; Όχι βέβαια. Τόσο στην αρχαιότητα όσο και σήμερα, πάντα ήταν λίγοι εκείνοι που ήταν σίγουροι για κάποια θεωρία και μπορούσαν να αποδείξουν στον εαυτό τους και στους άλλους την ύπαρξη ενός παραφυσικού ή μεταφυσικού στοιχείου. Στην αρχαιότητα οι ειδικοί των ιερών είχαν απόλυτη σιγουριά και είχαν αποδείξεις σχετικά με την ύπαρξη της αθάνατης ψυχής και των θείων οντοτήτων. Σήμερα λίγοι ειδικοί πάλι κρατάνε τα μυστικά της δύναμης της έσχατης ύλης. Τόσο χθες όσο και σήμερα η μεγάλη μάζα των ανθρώπων λειτουργεί με την πίστη. Μόνο

οι φιλόσοφοι είναι σε θέση να βγουν από το πλαίσιο της απλής πίστης και να εισχωρήσουν στο πλαίσιο μιας ανώτερης αλήθειας, μέσω του λόγου και της βίωσης. Και αυτό το πλαίσιο είναι το πλαίσιο των μύθων, εκεί όπου φυλάγεται η σοφία της παράδοσης, που έρχεται από τα βάθη της ανθρώπινης ιστορίας.

Έτσι αφού έχουμε κάνει αυτή τη φιλοσοφική θεώρηση για τη σχετικότητα των καταστάσεων που ο κόσμος «πιστεύει» ή όχι ως πραγματικότητες και αποδεκτές αλήθειες, θα μπορούμε στην ανάλυση του μύθου ως πνευματική και ψυχολογική πραγματικότητα.

Από την εισαγωγή που κάναμε προηγουμένως, μπορούμε να διακρίνουμε τη διαφορά που υπάρχει μεταξύ του μύθου και του παραμυθιού: Ο μύθος είναι μια αληθινή, ιερή ιστορία, μια πραγματικότητα που συνέβη στην αρχή των χρόνων, στη διάσταση των πρωταρχικών

Αναπαράσταση του Οδυσσέα δεμένου στο κατάρτι. Από ψηφιδωτό του 4ου μ.Χ.αιώνα στην Ντούγκα της Τυνησίας

προελεύσεων ενός κόσμου, μιας φυλής, μιας κατάστασης, ενός όντος, είτε είναι άνθρωπος, είτε ζώο ή φυτό. Όλοι οι εθνολόγοι, λαογράφοι και διάφοροι μελετητές των αρχαίων μύθων, συμφωνούν σε αυτά τα στοιχεία. Κυρίως είναι ο Μιρσέα Ελιάντ αυτός που έχει εμβαθύνει περισσότερο στον κόσμο των μύθων και θεωρείται σήμερα μία από τις μεγαλύτερες αυθεντίες σε αυτόν τον τομέα της συγκριτικής μυθολογίας.

Αντίθετα, το παραμύθι, που μάλιστα καλλιεργείται πολύ στις λεγόμενες παραδοσιακές, καθώς και στις πρωτόγονες κοινωνίες, αποτελεί μια ψεύτικη ιστορία, μια ιστορία που, όπως λένε και οι ίδιοι οι ιθαγενείς των πρωτόγονων λαών, των οποίων μελετήθηκαν οι ζωντανοί ακόμα μύθοι, δεν συνέβη ποτέ και απλώς είναι μια φανταστική διδακτική ιστορία για τα παιδιά.

Η διαφορά μεταξύ του μύθου και του παραμυθιού είναι σαν τη διαφορά που υπάρχει μεταξύ της αληθινής εικόνας ενός πράγματος και του ειδώλου της στον καθρέφτη. Το παραμύθι είναι μια ψεύτικη εικόνα, αντανάκλαση μιας πραγματικότητας, που έχει προσαρμοστεί στην απλή νοοτροπία των παιδιών.

Ο μύθος όμως αποτελεί μια αληθινή ιστορία, που συνέβη στις αρχές των χρόνων και θεμελιώνει τη μελλοντική εξέλιξη ενός λαού ή εν γένει μιας κατάστασης. Αυτό όμως δεν πάει να πει ότι στο παραμύθι δεν βρίσκονται κρυμμένα σύμβολα και γνώσεις. Υπάρχουν αλλά καλυμμένες με παιδικές αλληγορίες.

Αφού ορίσαμε την έννοια του μύθου ως μια αληθινή πρωταρχική ιστορία των προελεύσεων, σαν μια ιερή ιστορία που, από τον κόσμο των θεών ή των ηρώων γίνεται η γέφυρα προς τον ανθρώπινο

χρόνο θεμελιώνοντας την ύπαρξή του, καθώς επίσης και ως μια πνευματική ή ψυχολογική πραγματικότητα, θα συνεχίσουμε μιλώντας για τα κύρια χαρακτηριστικά που παρουσιάζει η δομή των μύθων σε όλες τις παραδοσιακές κοινωνίες, δηλαδή σε κείνες που είναι στενά συνδεδεμένες με την άχρονη παράδοση και έχουν μύθους, μύσεις και τυπικές ιεροτελεστίες, για τα οποία θα μιλήσουμε παρακάτω.

Δομή των Μύθων

Η δομή των μύθων μπορεί να διαιρεθεί γενικά σε πέντε κατηγορίες, όσον αφορά στην παράδοση των αρχαίων παραδοσιακών κοινωνιών: Έτσι οι Μύθοι εν γένει:

1) Αποτελούν την ιστορία των πράξεων των υπερφυσικών οντοτήτων ή των θεών.

2) Θεωρούνται από άποψη περιεχομένου απόλυτα αληθινοί, εφόσον αναφέρονται σε πραγματικότητες και ουσίες και απόλυτα ιεροί, εφόσον περιγράφουν το έργο των θεών.

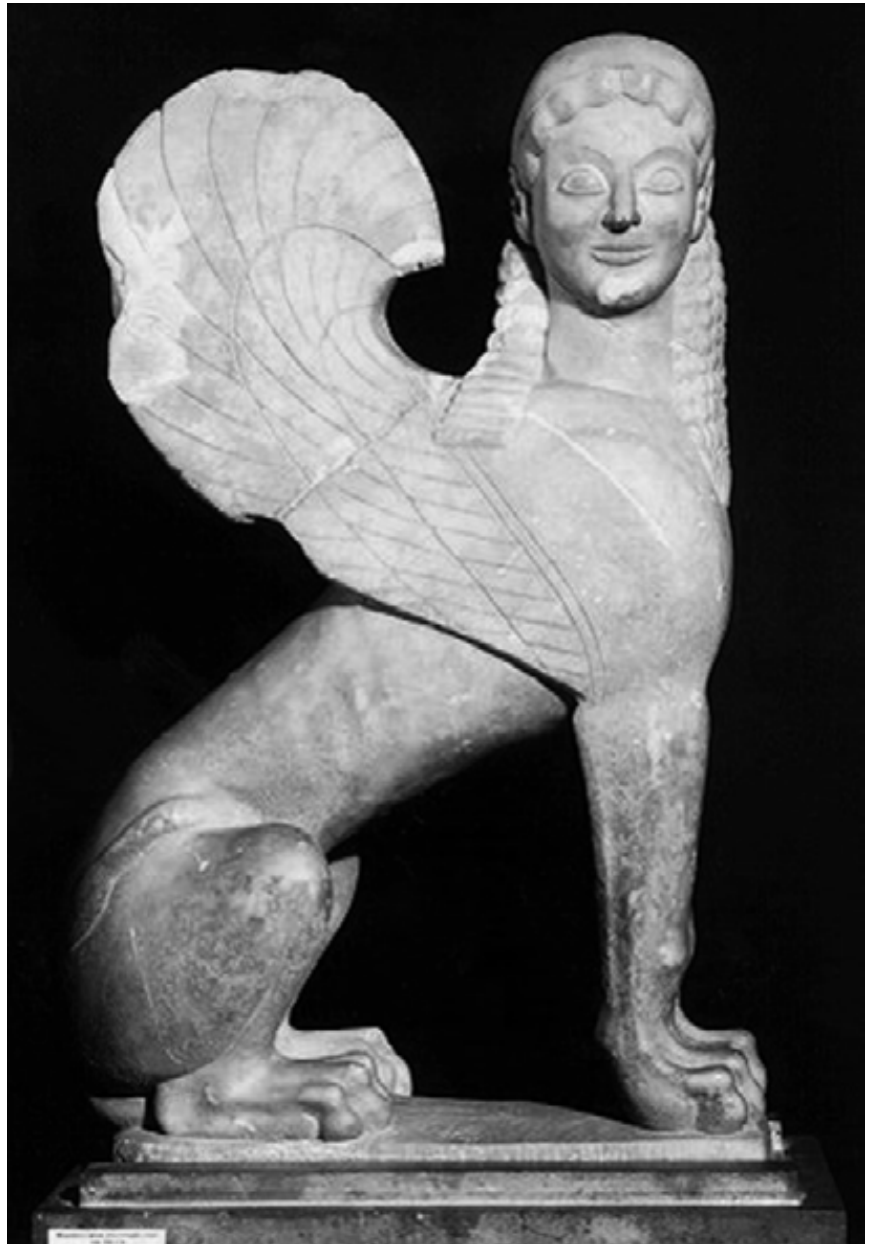
3) Εξιστορούν μια «δημιουργία». Πώς άρχισε η ύπαρξη του κόσμου, κάποιον ή κάποιους θεσμούς ή κάποια συμπεριφορά ή πως δημιουργήθηκε ένας τρόπος εργασίας. Και γι' αυτό ο μύθος θεμελιώνεται ως παράδειγμα κάθε σημαντικής μελλοντικής ανθρώπινης πράξης.

4) Από τη γνώση του μύθου επιτυγχάνεται η γνώση της «αρχής» των πραγμάτων και επομένως η δυνατότητα να τα ελέγχει και να τα χειρίζεται ο άνθρωπος με τη θέλησή του. Αυτό μπορεί να το κάνει βέβαια μόνο ένας μύστης.

5) Ο μύθος πρέπει να «βιωθεί» και τότε ο άνθρωπος κατέχεται από τη θεία, ιερή δύναμη και τα ιερά πρωταρχικά γεγονότα ενσαρκώνονται, υπενθυμίζονται και ενεργοποιούνται ξανά.

Ο μύθος λοιπόν πρέπει να βιωθεί μέσα από μια ιεροτελεστία, για να μπορέσει ο υποψήφιος να συνδεθεί με τη θεία δύναμη της Αρχής, του Μυθικού θείου Χρόνου. Και αυτή η πράξη συνείδησης, αυτό το «πέραςμα» της ανθρώπινης συνείδησης από τον ανθρώπινο χρόνο της καθημερινής ζωής στον Αιώνιο και θείο Χρόνο των Προελεύσεων, αποτελεί μια μύση. Η μύση είναι λοιπόν ένα πέραςμα, ένα ανέβασμα του επιπέδου της συνείδησης, από το ανθρώπινο στο θείο σκαλοπάτι.

Άλλο ένα σημαντικό χαρακτηριστικό της δομής του μύθου είναι η έλλειψη της χρονικής διάστασης. Ο μυθικός χρόνος είναι ένας χρόνος χωρίς χρόνο, ένας χρόνος χωρίς διαστάσεις, ένα κομμάτι αιωνιότητας. Ο Μυθικός Χρόνος των Προελεύσεων είναι χρόνος αιωνιότητας. Εξετάζοντας καλά τους αρχαίους μύθους, βλέπουμε ότι διαδραματίζονται έξω από το πλαίσιο των συντεταγμένων του χρόνου και του χώρου. Δεν μπορούμε να προσδιορίσουμε θετικά ούτε το πότε ούτε και το που συνέβησαν ακριβώς. Έχουν φύγει πλέον από τον δικό μας ανθρώπινο χωροχρόνο. Έτσι π.χ., για το μύθο του Ηρακλή και των 12 άθλων του δεν υπάρχει κανένα θετικό στοιχείο, καμιά ιστορική απόδειξη, για το που και πότε ακριβώς συνέβησαν τα γεγονότα στα οποία πρωταγωνίασε ο μυθικός αυτός ήρωας. Αν και υποθέτουμε ότι γενικά οι περισσότεροι άθλοι έγιναν στην Ελλάδα, η αλήθεια είναι ότι κανείς δεν ξέρει που ακριβώς συνέβησαν, ούτε καν υπάρχουν αποδείξεις για τη γεωγραφική κατάσταση των εδαφών της εποχής εκείνης. Το ίδιο συνέβαινε και με τον μύθο της Τροίας του Ομήρου, μέχρι που αποδείχτηκε η ύπαρξη και η ακριβής τοποθεσία της στα χρόνια του Σλήμαν. Ο μύθος μπήκε στην ιστορία. Ο μύθος μπήκε στις

Σφίγγα, από το αρχαιολογικό μουσείο Κορίνθου

συγκεκριμένες συντεταγμένες του ιστορικού χωροχρόνου.

Ο μύθος βρίσκεται σε μια διάσταση πιο πέρα από τον ανθρώπινο και γήινο χρόνο. Αυτός ρυθμίζει τον κόσμο του «Υπάρχω». Ο μύθος βρίσκεται στον κόσμο του «Είμαι», πέρα από κάθε συγκεκριμένη ύπαρξη και υλοποίηση στις ορατές και ιστορικές διαστάσεις της καθημερινής ανθρώπινης ζωής.

Γ' αυτό και ο μύθος διαιώνιζεται, τείνει δηλαδή στην αιωνιότητα. Όλα φθείρονται. Ο άνθρωπος πεθαίνει. Αντίθετα ο μύθος ζει πάντα στη διάσταση του Είναι. Δεν εξελίσσεται, παραμένει σταθερός. Το πολύ πολύ λησμονείται για ένα χρονικό διάστημα και ύστερα ξαναζυπνώνει με την ίδια ή μεγαλύτερη δύναμη στην ανθρώπινη μνήμη και ύπαρξη.

«Μην πετάξεις τους ήρωες από
την ψυχή σου. Κράτα ιερή την
πιο υψηλή ελπίδα σου»

Nietzsche

Η ΠΟΡΕΙΑ ΤΟΥ ΗΡΩΑ ΣΤΑ ΜΟΝΟΠΑΤΙΑ ΤΗΣ 7ΗΣ ΤΕΧΝΗΣ

Κείμενο: Κινηματογραφική ομάδα «Μορφέας - Σινεμαγεία»: Λάσκη Χριστίνα

Φιλόσοφοι, καλλιτέχνες και δάσκαλοι όλων των εποχών μίλησαν για ήρωες, έπλασαν τραγούδια, εικόνες, ιστορίες, μύθους, για να εμπνεύσουν τους ανθρώπους να ακολουθήσουν τα μονοπάτια που άνοιξαν εκείνοι, για να γίνουν περισσότερα από όσα ήταν, πιο φωτεινοί, πιο ελεύθεροι.

Υπάρχουν σήμερα πολλοί νοσταλγοί του χθες, των παλιών εποχών, όταν ο ηρωισμός ήταν πιο προσιτός, πιο φανερός, πιο ένδοξος. Εποχών με ιδανικά και αξίες, με μύθους που διηγούνταν στους ανθρώπους πώς έζησαν οι ήρωες και πώς αυτοί πρέπει να ζήσουν για να τους μοιάσουν. Είναι αλήθεια πως εκείνη η εποχή έχει περάσει; Κι αλήθεια, πόσο μπορούμε να νιώσουμε ότι ο δρόμος του ήρωα δεν ήταν ποτέ προσιτός και όχι πάντα ένδοξος; Κι ακόμα περισσότερο, έχουν χαθεί εκείνοι οι μύθοι;

Ο Jung, ο Nietzsche και ο Campbell θα συμφωνούσαν ίσως μαζί μας, αν τολμούσαμε να μιλήσουμε για τους κύ-

κλους των χρόνων και για την αιώνια επιστροφή των αρχετύπων. Και ίσως να συμφωνούσαν ακόμη περισσότερο αν λέγαμε ότι οι μύθοι δεν μπορούν να χαθούν, επειδή είναι παρμένοι από την ίδια και απαράλλακτη φύση του ανθρώπου, την εσωτερική του περιπέτεια και μάχη, που της δίνει μορφή και εικόνες για να μπορέσει να την καταλάβει. Έτσι και σήμερα υπάρχουν οι ήρωες και οι μύθοι τους. Μόνο που εκφράζονται διαφορετικά, με άλλα μέσα και άλλα λόγια, αλλά με ίδια ουσία και ίδιο μήνυμα.

Διαπιστώνουμε ότι σύγχρονα μέσα της εποχής μας -τηλεόραση, υπολογιστές, cd, κινηματογράφος- έχουν φέρει τους ανθρώπους και τις κουλτούρες όλου του κόσμου σε επαφή είτε για να ελεγχθούν καλύτερα είτε για να ανταλλάξουν τις πληγές και τα νέα τους είτε για ένα σωρό άλλους λόγους. Δόθηκε όμως και μια μοναδική ευκαιρία: να ανταλλάξουν και να εξαπλώσουν οι άνθρωποι το φως τους, τις εμπειρίες τους, τη γνώση τους και ό,τι κοινό τους εμπνέει. Μέσα σε αυτό

The Lord of the Rings (2001 - 2003)

το κλίμα γεννήθηκε στον 20ο αιώνα ο κινηματογράφος, η 7η τέχνη, όπου μέσα από θέατρο, εικόνες, λόγια και μουσική οι άνθρωποι συγκεντρώνονται ξανά, για να αφηγηθούν ή να ακούσουν τις «ιστορίες» τους, ίσως πιο απρόσωπα αλλά ταυτόχρονα πιο οικουμενικά. Λέγεται ότι οι ήρωες ενός πολιτισμού φανερώνουν τον χαρακτήρα, την πνευματικότητα και τα πρότυπά του.

Υπάρχουν στον κινηματογράφο ιστορίες για ήρωες; Και πόσο εμπνέουν τους ανθρώπους; Η ερώτηση φαντάζει εύκολη και αφελής, καθώς κάθε πρωταγωνιστής μιας ταινίας είναι ο ήρωάς της. Σίγουρα. Όμως υπάρχουν με εκείνη την παλιά έννοια, του κοινού ανθρώπου με τις μεγάλες δυνατότητες, που ξεπερνάει συνεχώς τον εαυτό του, τον φόβο του, που αφηφά το σκοτάδι του εξωτερικού και του εσωτερικού του κόσμου και πολεμάει με τέρατα μέχρι την τελική του νίκη; Με την έννοια εκείνη των παλιών μύθων που παραδειγματίζουν τους ανθρώπους;

Harry Potter (2001 - 2011)

Αν κάναμε την «εύκολη» ερώτηση «ποιος είναι ο αγαπημένος σου ήρωας;» σε ένα παιδί, ίσως θα θέλαμε να ακούσουμε να μας απαντάει για τον Θησέα ή τον Αρτζούνα. Αλλά όπως η ιστορία δεν διδάσκεται πλέον μέσα από μαυροπίνακες μα μέσα από οθόνες, έτσι και η απάντηση που μάλλον θα παίρναμε θα ήταν πως θέλει να μοιάσει σε έναν από αυτούς τους μικρούς ήρωες ή τους υπερήρωες, που ο σύγχρονος πολιτισμός με τα δικά του μέσα του προβάλλει: τον Superman, τον Batman ή ακόμα τον Braveheart ή τον Frodo.

Πόσο μοιάζουν και πόσο διαφέρουν οι ήρωες αυτοί από τους παλιούς; Ίσως οι εμπνευστές τους να μην είναι οι αρχαίοι σοφοί, μα είναι ίδιοι με τους αλλο-

τινούς ήρωες, μέσα από την ίδια ανάγκη του ανθρώπου να τους βρει.

Ναι, ο κινηματογράφος βριθεί από τέτοιους ήρωες μέσα από δημιουργίες που κατηγοριοποιούνται ως «ταινίες φαντασίας», «επικές», «περιπέτειες» κ.ά.

Έχουμε αναφέρει ξανά ότι, ειδικά τα τελευταία είκοσι, δύσκολα για τον καιρό μας χρόνια, το επικό, το μαγικό, η περιπέτεια έχουν επιστρέψει στον κινηματογράφο, ανταποκρινόμενα στις ανάγκες ενός κοινού που πιθανόν να διψά για τη φυγή από το δεδομένο κόσμο ή για την εύρεση μιας νέας διεξόδου τόσο για τον κόσμο όσο και για τον εαυτό του.

Στο πλαίσιο λοιπόν κάποιων ταινιών που μαγνήτισαν το κινηματογραφικό κοινό τα τελευταία χρόνια και συνδυάζουν το φαντασιακό με το επικό στοιχείο, θα επιχειρήσουμε να δούμε τα χαρακτη-

ριστικά του ήρωα όπως εμφανίζονται -ή επανεμφανίζονται- μέσα από τους χαρακτήρες των ηρώων τους. Οι ταινίες που θα εξεταστούν ενδεικτικά είναι «The Lord of the Rings», «Matrix», «Harry Potter» και «Avatar». Όλες μοιράζονται κοινά στοιχεία, αλλά τα πιο χαρακτηριστικά είναι αυτά που απαντώνται σύμφωνα με τη σύγχρονη αφηγηματολογία:

1. Ο ήρωας ξεκινά χωρίς συνείδηση της δύναμής του, για να πετύχει ένα σκοπό, να φέρει εις πέρας μια αποστολή, να κατακτήσει μια πόλη ή μια σύντροφος, να λυτρώσει τον εαυτό του και τους άλλους από τον πόνο. Αυτό το καταφέρνει μέσα από μια επώδυνη σειρά δοκιμασιών που τον μεταλλάσσουν ολοκληρωτικά από απλό άνθρωπο σε ήρωα.

2. Ο ήρωας έχει πάντα συμμάχους, που του θυμίζουν τον σκοπό του κατά

τις στιγμές της αδυναμίας και του δείχνουν τον δρόμο. Συνήθως αυτοί είναι τριών ειδών:

α. σύντροφοι πορείας, που περνούν τις δικές τους δοκιμασίες μαζί του.

β. ο δάσκαλός του, που του δείχνει τον πραγματικό του εαυτό και τις δυνάμεις του.

γ. μια σύντροφος-ντάμα, που του θυμίζει όλα αυτά για τα οποία αξίζει να παλέψει, που τον εμπνέει και που κάποτε φτάνει στο σημείο να ταυτιστεί με την ίδια την ψυχή του.

«Οι ήρωες προχωρούν στα σκοτεινά».

Γ. Σεφέρης

Ο Άρχοντας των Δακτυλιδιών είναι ένας κατεξοχήν κόσμος ηρώων. Αυτό που είναι εξαιρετικά ενδιαφέρον είναι ότι,

αν και κεντρικοί ήρωες είναι ο Frodo και ο Aragorn, καθένας από τους χαρακτήρες δίνει την προσωπική του εσωτερική και εξωτερική μάχη ενάντια στην αδυναμία, για να κατακτήσει τη δική του αρετή και το δικό του πεπρωμένο, καθώς μόνο με τις ενωμένες κατακτήσεις όλων επέρχεται η συνολική ισορροπία.

Βλέπουμε έτσι:

-Στον Frodo τη νίκη της βούλησης-αγνότητας πάνω στην αδυναμία και τη διαφθορά.

- Στον Aragorn τη νίκη της πίστης και της ανδρείας ενάντια στη μοιρολατρία και την ενοχή. Χαρακτηριστική δοκιμασία του η κάθοδος στους νεκρούς.

- Στον Gandalf και την Galandriel τη νίκη της ορθής χρήσης της σοφίας και της δύναμης για το κοινό καλό ενάντια στο ένστικτο της εξουσίας. Αυτά

Avatar (2009)

είναι ιδιαίτερα εμφανή στη δοκιμασία της Galandriel με το δαχτυλίδι και στη νίκη του Gandalf ενάντια στον δαίμονα Balrog με τον μυητικό θάνατο, τη μετάλαξη από Γκρίζο σε Λευκό Μάγο και την ήττα του Saruman, του διεφθαρμένου Κυρίου της Φωτιάς.

- Στην Arwen τη νίκη της αγάπης ενάντια στην αποθάρρυνση και την εγκατάλειψη.

- Στο Sam τη νίκη της φιλίας και της αφοσίωσης ενάντια στην δειλία.

- Στους Merry και Pippin την αποποίηση της παιδικής ανεμελιάς μπρος στην κατάκτηση της ωριμότητας και της ηρωικής ευθύνης.

- Στους Legolas και Gimly τη σταδιακή μεταμόρφωση της διχόνοιας και του

The Matrix (1999 - 2003)

διχασμού σε αλληλοσεβασμό και συναγωνισμό.

- Στο Theoden την επανάκτηση του χαμένου ηγετικού του εαυτού και της εμπιστοσύνης στους ανθρώπους.

- Στην Eowin και το Faramir τη νίκη πάνω στην εξωτερική απόρριψη βρίσκοντας το δικό τους δρόμο ως πολεμιστές.

Είναι χαρακτηριστικό ότι στο σύμπαν του Tolkien όλα αποκτούν φωνή και πρόσωπο, κι έτσι βλέπουμε επίσης τους αντιήρωες, τις σκοτεινές όψεις των ηρώων, μπροστά μας:

Το Γκόλουμ απέναντι στον Frodo, το Saruman απέναντι στον Gandalf, τον Boromir απέναντι στο Faramir, τον Denethor απέναντι στο Theoden. Ακόμη, τους Orc απέναντι στα Ξωτικά και τους Ent και κυρίως τις σκιές του Aragorn, τους Nazgul και τους νεκρούς πολεμιστές, που μόνο η βούληση του Βασιλιά ενσαρκωμένη στο σπαθί του μπορεί να λυτρώσει. Με τρόπο μοιραίο

λοιπόν, όπως ο Κρίσνα κάποτε είπε στον Αρτζούνα, όλοι αυτοί οι αντίπαλοι χάνονται, μαζί τους και το δαχτυλίδι, η σκιά και η δύναμη του Sauron του Σκοτεινού που υπάρχει μέσα στον καθένα.

Η αρχική δοκιμασία: η επιλογή

«Ακόμα και αυτός που νομίζει ότι είναι ο πιο αδύναμος έχει τη δύναμη να αλλάξει την πορεία του κόσμου»

J. R. R. Tolkien

Το μοτίβο της αρχικής αδυναμίας είναι χαρακτηριστικό στις ηρωικές ταινίες. Σύμφωνα με τον αφηγηματολόγο Greimas υπάρχει η λεγόμενη «δοκιμασία χαρακτηρισμού», αυτή κατά την οποία τίθεται στον χαρακτήρα η επιλογή ανάμεσα στην ασφάλεια της συμβιβασμένης ζωής του και στην περιπέτεια.

Αυτό είναι χαρακτηριστικό στις ταινίες που εξετάζουμε.

- Βλέπουμε τον Νίο να επιλέγει το κόκκινο ή το μπλε χάπι και τον δρόμο του

απελευθερωμένου δεσμώτη, των λίγων μαχητών του Matrix.

- Τον Jake-Avatar να τάσσεται, μαζί με τον παραδοσιακό λαό των Naani, εναντίον των αξιών που αντιπροσωπεύει ο δικός του «εκμεταλλευτής» κόσμος.

- Τον Harry Potter, στις πρώτες του αναμετρήσεις με το κακό, να δέχεται τη μετατροπή του από αφελές παιδί σε ένα νΛευκό Μάγο.

Οι σύντροφοι στη μάχη:
ο Δάσκαλος και η Ντάμα

«Άντεξε, δεν είσαι μόνος σου»

J.A.Livraga

Όπως είπαμε ο ήρωας είναι στην αρχή ένας απλός άνθρωπος, που καλείται να αντιμετωπίσει μια αποστολή, η οποία όμως συχνά ξεπερνάει τις προσδοκίες και τις δεδομένες ικανότητές του. Ωστόσο η αλήθεια είναι ότι ποτέ δεν είναι μόνος του. Καθορίζεται και ανακαλύπτει τον εαυτό του μέσα από την αλληλε-

πίδραση με τους συντρόφους του και όσους, μέσα από διαφορετικούς ρόλους, τον στηρίζουν. Έτσι ο Νιο έχει τους συναγωνιστές του, το ίδιο και ο Frodo και ο Aragorn και ακόμη περισσότερο ο Harry.

Ένας καθοριστικός παράγοντας διαμόρφωσης του ήρωα στις ηρωικές ιστορίες είναι πάντα ο οδηγός του, ένας δάσκαλος πορείας που του μεταδίδει δυνάμεις αλλά κυρίως αρετή. Η σχέση του ήρωα με τον δάσκαλό του γίνεται μια σχέση βαθιάς αφοσίωσης που συχνά περιέχει και τον πόνο. Ο δάσκαλος αφυπνίζει και οδηγεί τον ήρωα μέχρι το σημείο όπου θα πρέπει να τα καταφέρει μόνος του. Τότε είναι που ξαναβρίσκει τον δάσκαλο, αλλά αυτή τη φορά δάσκαλος και μαθητής είναι ένα, έχουν εισέλθει και οι δύο στο πνεύμα του ήρωα. Το χαρακτήρα αυτό ενσαρκώνουν στο Matrix ο Μορφέας και η Προφήτις για τον Νιο, στον Άρχοντα των Δακτυλιδιών ο Gandalf για τον Frodo, στον Harry Potter ο Dumbledore ενώ για τον Jake- Avatar είναι η Netiri.

Στις περισσότερες ηρωικές ιστορίες υπάρχουν δύο άξονες που καθορίζουν τον ήρωα: ο πόλεμος-θάνατος και η αγάπη-αφοσίωση. Αν για τον πρώτο ο αντίμαχος είναι πάντα εκεί για να τον θυμίζει, τον άξονα του φωτός καθορίζει μια άλλη δύναμη, που συχνά προσωποποιείται σε μια σύντροφο, πλασμένη στο πρότυπο των νταμών των ιπποτικών ιστοριών. Με τη σοφία, τη γενναιότητα και την αγάπη της, η ντάμα προσφέρει στον ήρωα πίστη στον εαυτό του και στον αγώνα του. Είναι αυτή που του θυμίζει τη ζωή και τις αξίες της και συμβολίζει όλα αυτά για τα οποία αξίζει να παλέψει κανείς. Σε τελικό επίπεδο, όπως και στην περίπτωση του δασκάλου, είναι

η ίδια του η ψυχή, η φωνή της σιγής, ο φωτεινός του εαυτός.

Αυτόν τον ρόλο παίζουν στις ταινίες που εξετάζουμε η Arwen για τον Aragorn, η Trinity (Τριάδα) για τον Νιο και ξανά η Netiri για τον Jake.

Η τελική δοκιμασία

«Αν ένας πολεμιστής νικήσει στη μάχη χίλιους αντιπάλους και ένας άλλος νικήσει τον εαυτό του, εκείνος είναι ο μεγαλύτερος πολεμιστής»

Βούδας

Στις ηρωικές ιστορίες η κύρια δοκιμασία του ήρωα, η τελική μάχη του ενάντια στο σκοτάδι, μετατρέπεται σε μια μοναχική μάχη ενάντια στον ίδιο του τον εαυτό, στον φόβο και τη μοναξιά, στη δειλία και τον πόνο. Γίνεται ένας θυσιασμένος για τον κοινό αγώνα και μέσα από τη μάχη του σκοτώνει και ξαναγεννά τον εαυτό του.

Αυτό φαίνεται ιδιαίτερα στην ταινία Avatar, που με το δικό της «virtual» τρόπο φέρνει στο προσκήνιο μια σύγκρουση επαναλαμβανόμενη στην ιστορία, της παράδοσης και της φύσης απέναντι στην ανθρώπινη απληστία, την αλαζονεία και τη βία. Είναι χαρακτηριστικό ότι ο τίτλος της ταινίας προέρχεται από την αρχαία σανσκριτική λέξη, η οποία μπορεί να ερμηνευτεί ως απεσταλμένος. Έτσι έχουμε τον Jake, έναν άνθρωπο του «νέου κόσμου», να υπερασπίζεται τις παραδοσιακές αξίες του πλανήτη Πανδώρα.

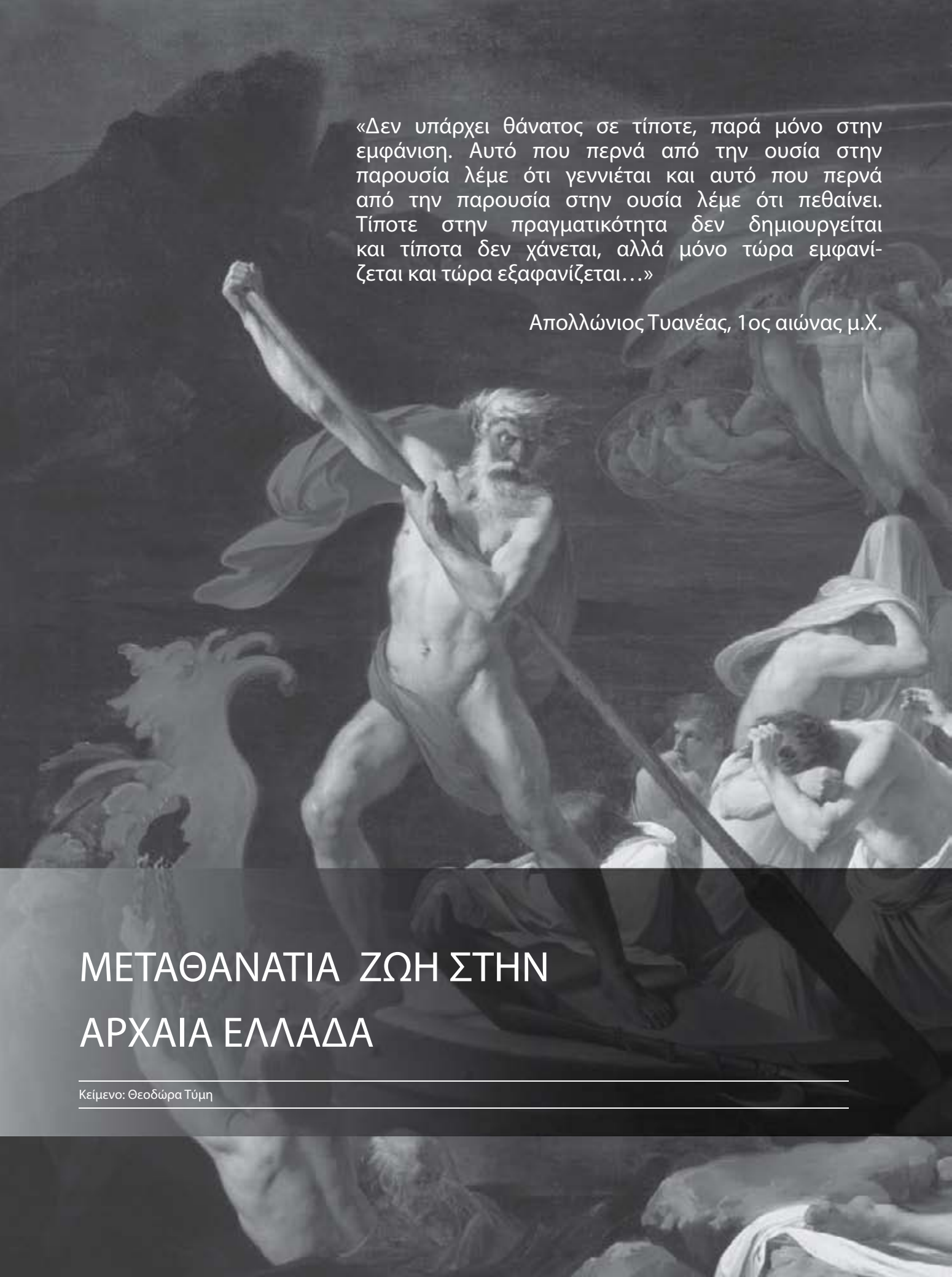
Την ίδια μάχη της ανθρωπιάς ενάντια στη μηχανή και στην απώλεια της ελευθερίας και της ταυτότητας δίνει και ο Νιο ενάντια στον πράκτορα Smith. Είναι συγκλονιστικό ότι σε αυτήν την τελική μάχη

ο ήρωας, που έχει μάθει να μετουσιώνει τη δύναμή του μέσα στο σύστημα του Matrix, συνειδητοποιεί ότι η τελική μορφή που θα πάρει θα είναι αυτή του ίδιου του Smith. Η απόλυτη ταύτισή του με τη μηχανή θα τον καταστήσει ικανό να τη διαλύσει.

Παρόμοια δοκιμασία είναι και αυτή του Harry Potter. Όπως ο Νιο, έτσι και ο Harry μαθαίνει να χρησιμοποιεί τις δυνάμεις του, τη δική του μαγεία μέσα από μια μακρόχρονη πορεία και έτσι ξεπερνά όλα τα εμπόδια. Αυτό όμως που τον δικαιώνει στο τέλος δεν είναι οι ικανότητές του αλλά η ίδια η ποιότητα της ψυχής του που έχει εξαγινωθεί. Έχει καταλάβει την πραγματική ισχύ της υπηρεσίας, της γνώσης και εν τέλει της αγάπης και της αυτοθυσίας μπροστά στον φόβο, την αλαζονεία και τη μοναξιά του Voldemort, του οποίου η μέγιστη δύναμη και ζωή αντλείται από τον ίδιο το Harry. Έτσι αντιμετωπίζει αυτόν και τον ίδιο του τον αφανισμό με τον τρόπο του ήρωα.

Βλέπουμε λοιπόν ότι πάντοτε οι μύθοι και ο δρόμος των ηρώων βρίσκουν τον τρόπο να ενσαρκώνονται και να τραγουδούν στους ανθρώπους τον ύμνο της ίδιας της ψυχής τους, αυτόν που ίσως στο μέλλον θα έχει για σίχους τα λόγια του Joseph Campbell:

«Ο λαβύρινθος είναι γνωστός. Έχουμε μονάχα να ακολουθήσουμε το νήμα του δρόμου του ήρωα. Και εκεί που νομίζαμε ότι θα βρούμε τον εξευτελισμό, θα βρούμε τον Θεό. Και εκεί που νομίζαμε ότι θα σκοτώσουμε έναν άλλον, θα σκοτώσουμε τον εαυτό μας. Και εκεί που νομίζαμε ότι ταξιδεύουμε στον κόσμο, θα ταξιδέψουμε ως το κέντρο της ίδιας μας της ύπαρξης. Και εκεί που νομίζαμε ότι θα είμαστε μόνοι, θα είμαστε με ολόκληρο τον κόσμο»

«Δεν υπάρχει θάνατος σε τίποτε, παρά μόνο στην εμφάνιση. Αυτό που περνά από την ουσία στην παρουσία λέμε ότι γεννιέται και αυτό που περνά από την παρουσία στην ουσία λέμε ότι πεθαίνει. Τίποτε στην πραγματικότητα δεν δημιουργείται και τίποτα δεν χάνεται, αλλά μόνο τώρα εμφανίζεται και τώρα εξαφανίζεται...»

Απολλώνιος Τυανέας, 1ος αιώνας μ.Χ.

ΜΕΤΑΘΑΝΑΤΙΑ ΖΩΗ ΣΤΗΝ ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΑΔΑ

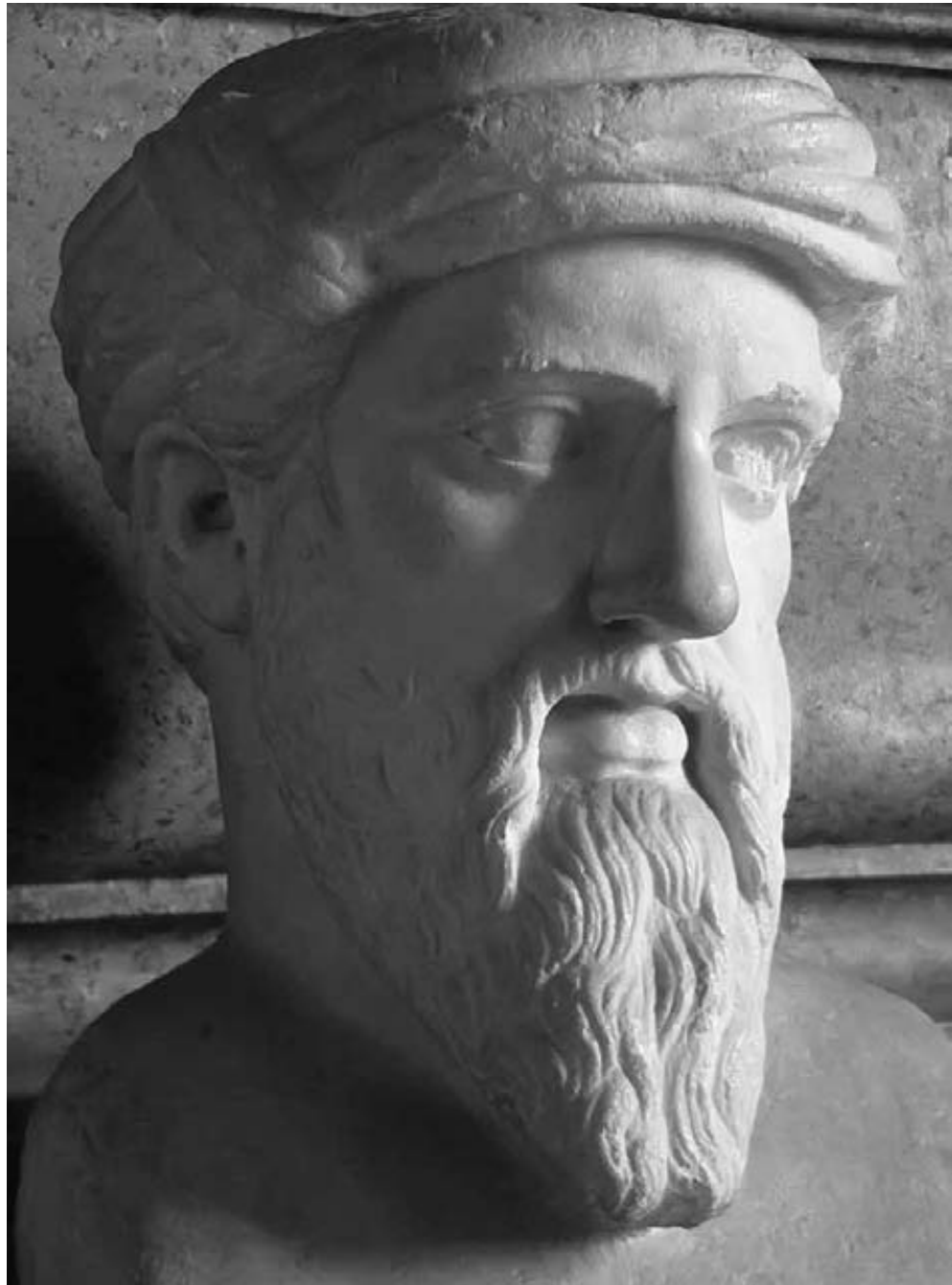
Κείμενο: Θεοδώρα Τύμη

Ο άνθρωπος ως νοήμον ον γνωρίζει ότι μια μέρα θα φύγει από αυτόν τον κόσμο. Είναι το μόνο που γνωρίζει με απόλυτη σιγουριά και το μόνο που δεν θέλει να παραδεχθεί. Αυτή η εσωτερική αντίφαση που η ίδια η φύση του έχει επιβάλει, τον έκανε, και τον κάνει, να αντιμετωπίζει τον θάνατο, να τολμά να τον γνωρίσει και γιατί όχι σε κάποιες περιπτώσεις να τον εκμηδενίσει, να τον ξεπεράσει.

Η αρχαία ελληνική παράδοση είναι γεμάτη από διδασκαλίες, που αφορούν στην αθανασία της ψυχής και την επανενσάρκωση της, δηλαδή την επιστροφή της μέσα σε ένα νέο σώμα, σε μια νέα ζωή. Όλες αυτές οι διδασκαλίες, άλλες λιγότερο άλλες περισσότερο, έχουν έρθει μέχρι σήμερα κωδικοποιημένες και ασαφείς, γεμάτες σκιές και κενά που έχει αφήσει πάνω τους ο παράγοντας χρόνος.

Αρχίζοντας από τον Κυκλαδικό πολιτισμό 3.000 χρόνια πριν, και προχωρώντας στο Μινωικό και Μυκηναϊκό, διαφαίνεται ξεκάθαρα, κυρίως μέσα από τις ταφικές συνήθειες, η πίστη ότι υπάρχει επικοινωνία μεταξύ των δύο κόσμων όπως και ότι η ζωή συνεχίζεται και μετά τον θάνατο.

Αργότερα οι αρχαίοι Έλληνες συγγραφείς σχολιάζουν στα γραπτά τους την πίστη στην αθανασία της ψυχής, στη μετενσάρκωση και στον νόμο της δράσης και της αντίδρασης (Κάρμα), που ήταν και οι θεμελιώδεις ιδεολογικοί λίθοι των μυστηρίων και η καρδιά του πολιτισμού στην αρχαία Ελλάδα. Σε όλα τα μυητικά κέντρα, ο υπό δοκιμασία μαθητής «μαθήτευε και δοκίμαζε τον εαυτό του», με σκοπό την εξασφάλιση της μεταθανάτιας ευδαιμονίας και κατά συνέπεια την απελευθέρωση της ψυχής του από τον κύκλο (τη φυλακή) των ενσαρ-

κώσεων. Αυτή η πίστη σφραγίζεται από τη μυθολογία των δύο βασικών Ελλήνων ηρώων: του Ορφέα και του Ηρακλή. Δύο θνητών που κέρδισαν την αθανασία.

Ο Ορφέας και ο Ηρακλής γεννήθηκαν, μεγάλωσαν και έδρασαν δείχνοντάς μας τη δυνατότητα που έχει ο κάθε άνθρωπος να κερδίσει την αθανασία. Με την ανθρώπινη ιδιότητά τους έκαναν

Ο Πυθαγόρας έλεγε ότι θυμάται όλες του τις ενσαρκώσεις με μεγάλη ακρίβεια και πολλές λεπτομέρειες

θαύματα και άθλους, κατέβηκαν στον κάτω κόσμο και ανυψώθηκαν ξανά στη γη νικηφόρα, πριν από ένα φρικτό θάνατο. Υψώθηκαν κατόπιν στον Ουρανό από τους θείους πατέρες τους και από εκεί ακτινοβολούν (διοχετεύουν) ευεργε-

Ο Ορφέας κατέβηκε στον κάτω κόσμο και ανέβηκε ξανά στη γη νικηφόρα, πριν από ένα φρικτό θάνατο. Υψώθηκε κατόπιν στον Ουρανό από τον θείο πατέρα του.

τικές επιδράσεις προς τον κόσμο όντας αθάνατοι (1).

Η θεώρηση της συνεχόμενης επανενσάρκωσης της ψυχής βρίσκει σύμφωνο και τον Ερμή τον Τρισμέγιστο, ο οποίος τονίζει ότι οι ψυχές μετά τον θάνατο δεν χάνονται, αλλά επανέρχονται επάνω στη Γη με ένα νέο σώμα, με σκοπό να εμπλουτιστεί με πείρα από τις διαδοχικές ενσαρκώσεις, γιατί οι εμπειρίες και η εξέλιξη λαμβάνουν χώρα μόνο κατά τη διάρκεια του γήινου βίου της. Ο κύκλος των ενσαρκώσεων σταματά όταν η ψυχή φτάσει στο απόγειο της ανθρωπίνης εξέλιξης, οπότε αυτή η αναγκαιότητα δεν υπάρχει πια. Με αυτήν τη θεώρηση εξηγεί τις τεράστιες διαφορές που παρουσιάζουν οι άνθρωποι στην ηθική και πνευματική τους ανάπτυξη, καθώς και

τα έμφυτα ταλέντα, τις δεξιότητες και τις καλλιτεχνικές ιδιοσυγκρασίες όπως και τις εκ γενετής σωματικές, έως και νοητικές διαφορές.

Το γεγονός ότι η ψυχή δεν χάνεται και συλλέγει εμπειρίες μέσα από τις συνεχόμενες ενσαρκώσεις της, αποτελεί θεμελιώδες δόγμα και των αρχαίων μυστηρίων, των Ορφικών, των Πυθαγορείων, των Νεοπλατωνικών, των Γνωστικών και άλλων στην ελληνική επικράτεια..

Για παράδειγμα, ο ίδιος ο Πυθαγόρας σε πολλούς από τους μαθητές του συχνά αναφερόταν στις προηγούμενες του ζωές με πολύ μεγάλη φυσικότητα. Πάνω σε αυτό ο Διογένης ο Λαέρτιος αναφέρει ότι ο Πυθαγόρας έλεγε για τον εαυτό του πως υπήρξε ο Αιθαλίδης και γιος του θεού Ερμή. Ως γιος του θεού

Ερμή απέκτησε το προνόμιο ενός δώρου από τον θείο πατέρα του, το οποίο θα έπρεπε να ήταν οτιδήποτε άλλο εκτός από την αθανασία. Ο Αιθαλίδης ζήτησε τότε από τον θείο πατέρα του, τον Ερμή, να μπορεί να διατηρεί τη μνήμη όλων των εμπειριών του είτε ήταν ζωντανός είτε πεθαμένος. Έτσι και έγινε και από τότε ο Πυθαγόρας έλεγε ότι θυμάται όλες του τις ενσαρκώσεις με μεγάλη ακρίβεια και πολλές λεπτομέρειες.

Μαρτυρεί ότι αργότερα, κατά τον Τρωικό πόλεμο, έζησε ως Εύφορβος. Και το εντυπωσιακό είναι ότι ακόμη και τότε, ως Εύφορβος, έλεγε πως είχε ζήσει σαν Αιθαλίδης και ότι από τον Ερμή πήρε το δώρο της μνήμης.

Μετά ενσαρκώθηκε ως Ερμότιμος και μετά ως Πύρρος (ένας ψαράς από τη Δήλο). Η επόμενη ενσάρκωση του ήταν ως Πυθαγόρας (2).

Ο Πλάτωνας επίσης αναφέρει ότι η ψυχή μας, για να μπορέσει να βρεθεί στον κόσμο των ιδεών, θα πρέπει να απελευθερωθεί από τα δεσμά που την κρατούν γερά στην ύλη και αυτά δεν είναι άλλα από τα φθαρτά στοιχεία μας, την προσωπικότητά μας. Αν απελευθερωθεί από αυτά τα θνητά στοιχεία, συμπεριλαμβανομένης πάντα μιας ηθικής ζωής, θα μπορέσει να αναμειχθεί με τη θεία καταγωγή της.

Αν δεν γίνει έτσι τότε με το σωματικό θάνατο οδηγείται από τον δαίμονά της (ο δαίμονας εδώ είναι ένα είδος φύλακα αγγέλου που μας ακολουθεί) σε ένα είδος δικαστηρίου, το οποίο έχει σκοπό να καθαρήσει την ψυχή από τα αμαρτήματα και από τις αναμνήσεις της ανθρώπινης ζωής που μόλις διήνυσε.

Μετά, αφού καθαρθεί και ξεκουραστεί, είναι υποχρεωμένη να εσσαρκωθεί ξανά και ξανά, εκτελώντας τις αμοιβές και τις τιμωρίες που της όρισε το δικαστήριο. Όλη αυτή η πορεία ορίζει μια εξέλιξη που τείνει είτε προς τον ουράνιο κόσμο, είτε προς το σκοτεινό γήινο κόσμο, αυτό όμως είναι κάτι που εξαρτάται αποκλειστικά από τον άνθρωπο.

«Ο θάνατος κατά τη γνώμη μου, δεν είναι τίποτε άλλο, παρά ο χωρισμός δύο πραγμάτων, που πριν ήταν ενωμένα, της ψυχής και του σώματος»

(Πλάτωνας Γοργίας 542B)

Ο Πλούταρχος μας κληροδότησε μια παρόμοια τοποθέτηση μέσα από τη θεωρία του των δύο αληθειών:

Η Πρώτη αλήθεια λέει ότι ο αριθμός των ψυχών είναι αμετάβλητος και ότι η ψυχή υπήρχε πριν τη δημιουργία του φυσικού σώματος. Το δε φυσικό σώμα αποτελεί το προσωρινό της περίβλημα. Η ψυχή συνεχώς ταξιδεύει, πεθαίνει και

ξαναγεννιέται με σκοπό να καταφέρει κάποια στιγμή την αθανασία και να κατοικήσει στο «νησί των μακάρων». Αυτή η πορεία για κάθε ψυχή είναι διαφορετική, γιατί η κάθε μία δημιουργεί διαφορετικές συνθήκες στην πορεία της προς την αθανασία.

Χρησιμοποιεί ένα παράδειγμα της φύσης, για να γίνει πιο κατανοητός:

«Όπως οι σταγόνες της βροχής, έτσι και οι ψυχές στην αρχή βρίσκονται ψηλά στον ουρανό, αλλά όταν πέφτουν στη γη δοκιμάζουν διάφορες τύχες. Κάποιες απορροφούνται από τη γη, καθιζάνονται και βγαίνουν από αυτή με τη μορφή του διαυγούς νερού της πηγής, φτάνουν μετά μέχρι τον ωκεανό και όταν πάνε στην κορυφή των κυμάτων, απορροφώνται από τον ήλιο και ξανά πάνε στον ουρανό. Άλλες συλλέγονται από τον άνθρωπο και μπαίνουν σε δοχεία, που φυλάγονται για αρκετό διάστημα και απελευθερώνονται με τον βρασμό. Και τελικά πάνε, όπως και να έχει, στην αρχική τους πατρίδα, τον ουρανό, για να ξαναρχίζουν μετά το οδυνηρό τους ταξίδι κ.λπ.» (3)

Η Δεύτερη αλήθεια του Πλούταρχου λέει ότι η ψυχή, όπως και οι σταγόνες της βροχής, οφείλει να εκτελέσει τον αναγκαστικό της περίπλοκο.

Από την τόσο πλούσια αρχαία ελληνική πραγματικότητα φαίνεται ο άνθρωπος να έχει δύο φύσεις, μια γήινη και μια θεία. Το σώμα του, τα πάθη του, ακόμη και οι σκέψεις του, χαρακτηρίζουν τη γήινη φύση του και το πνεύμα του, τα ιδεώδη του, η ψυχή του, τη θεία φύση του. Η εξέλιξη του ορίζεται από τη νίκη του πάνω στη γήινη φύση, που κρατά τη θεία φύση του δέσμια στην ύλη. Αυτό μπορεί να το πετύχει ακολουθώντας τον μυητικό δρόμο.

«...Υποστηρίζουν δηλαδή ότι η ψυχή του ανθρώπου είναι αθάνατη και άλλοτε φτάνει σε ένα τέλος, αυτό που ως γνωστό το λένε θάνατο, και άλλοτε αντίθετα γεννιέται, αλλά ουδέποτε αφανίζεται»

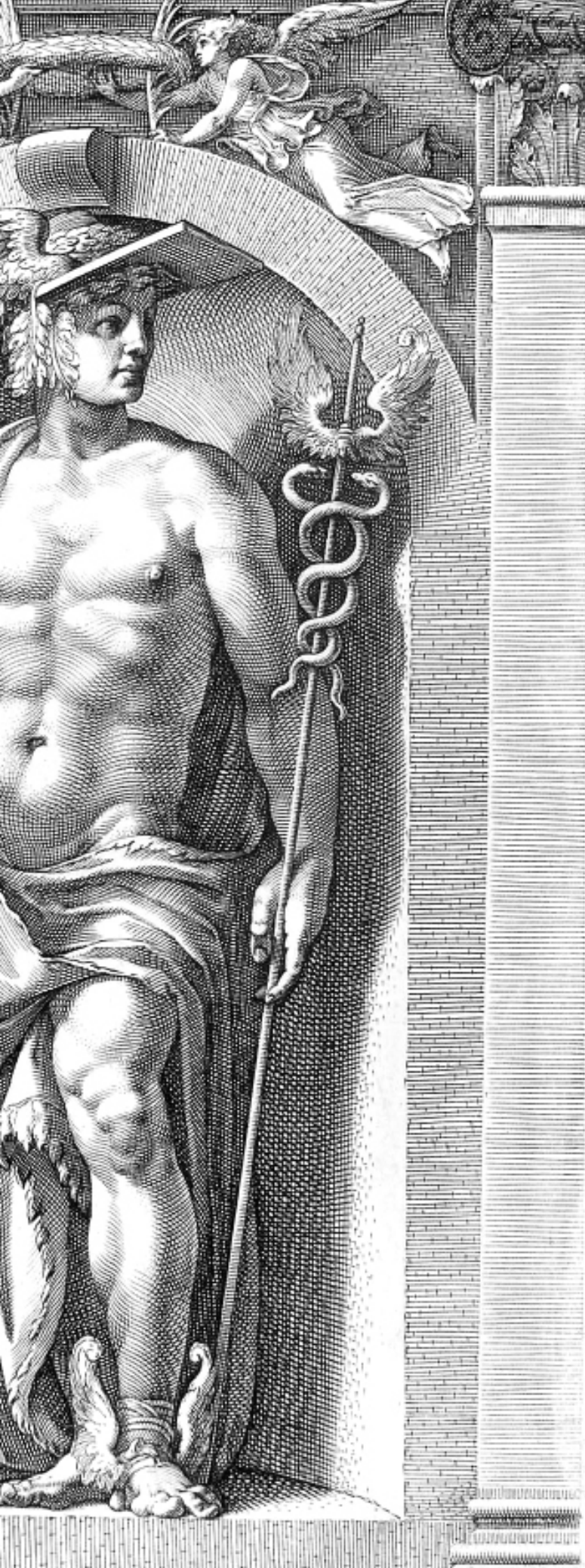
(Μένων 81 A-D Εκδ. Ζήτρος)

Σημειώσεις

1. Για περισσότερες πληροφορίες ανατρέξτε στο βιβλίο «Μυστηριακές Θρησκείες του Αρχαίου Κόσμου» του Joscelyn Godwin, Εκδ. Καρδαμίτσα
2. Περισσότερα στοιχεία θα βρείτε στο βιβλίο «Πυθαγόρας η ζωή και η διδασκαλία του» του John Strohmeier and Peter Wesbrook, Εκδ. Αρχέτυπο. Επίσης στο βιβλίο «Τα Πυθαγόρεια μυστήρια», Εκδ. Πύρινος Κόσμος, του Γεωργίου Σιέττου
3. Για περισσότερες πληροφορίες μπορείτε να ανατρέξετε στο βιβλίο, «Τα εσωτερικά απόρρητα στον Πλούταρχο», Jean Mallinger, Εκδ. Βιβλιοθήκη της Σφίγγος

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Πλάτωνος «Μένων», Εκδ. Ζήτρος
2. «Γοργίας», Πλάτων, Εκδ. Ζήτρος
3. «Μυστηριακές Θρησκείες του αρχαίου κόσμου», Joscelyn Godwin, Εκδ. Καρδαμίτσα
4. «Πυθαγόρας, η ζωή και η διδασκαλία του», John Strohmeier and Peter Wesbrook, Εκδ. Αρχέτυπο
5. «Τα Πυθαγόρεια Μυστήρια», Γεωργίου Σιέττου, Εκδ. Πύρινος Κόσμος
6. «Διονυσιακά μυστήρια», Μάνλυ Χολ και Ιππόλυτος ντα Κόστα, Εκδ. Πύρινος Κόσμος
7. «Κάρμα και Μετεναόρκωση», του Ledbeater, Εκδ. Κυβέλη
8. «Γοργίας» Πλάτων, Εκδ. Κάκτος
9. «Η ζωή μετά τον θάνατο», του Jorge Angel Livraga Rizzi, Εκδ. Νέα Ακρόπολη
10. «Εθιμα ταφής στον Αρχαίο Ελληνικό Κόσμο», Donna Kurtz and John Boag Boardman, Εκδ. Καρδαμίτσα.
11. «Οι Προσωκρατικοί», Jean Brun, Εκδ. Χατζηνικολή
12. «Ο Πυθαγόρας και η Μυστική Διδασκαλία του Πυθαγορισμού», Πέτρου Γράβιγγερ, Εκδ. Ιδεοθέατρον και Διμέλη
13. «Η Μυστική Διδασκαλία του Πλάτωνα», Σάββα Παττακού, Εκδ. Νέα Ακρόπολη.
14. «Τα Εσωτερικά Απόρρητα στον Πλούταρχο», Jean Mallinger, Εκδ. Βιβλιοθήκη της Σφίγγος
15. «Σύμβολα στην Αρχαία Ελληνική Ανθρωποσοφία», Π. Γκράβιγκερ

ΣΕΛΙΔΕΣ ΤΟΥ ΕΡΜΗ

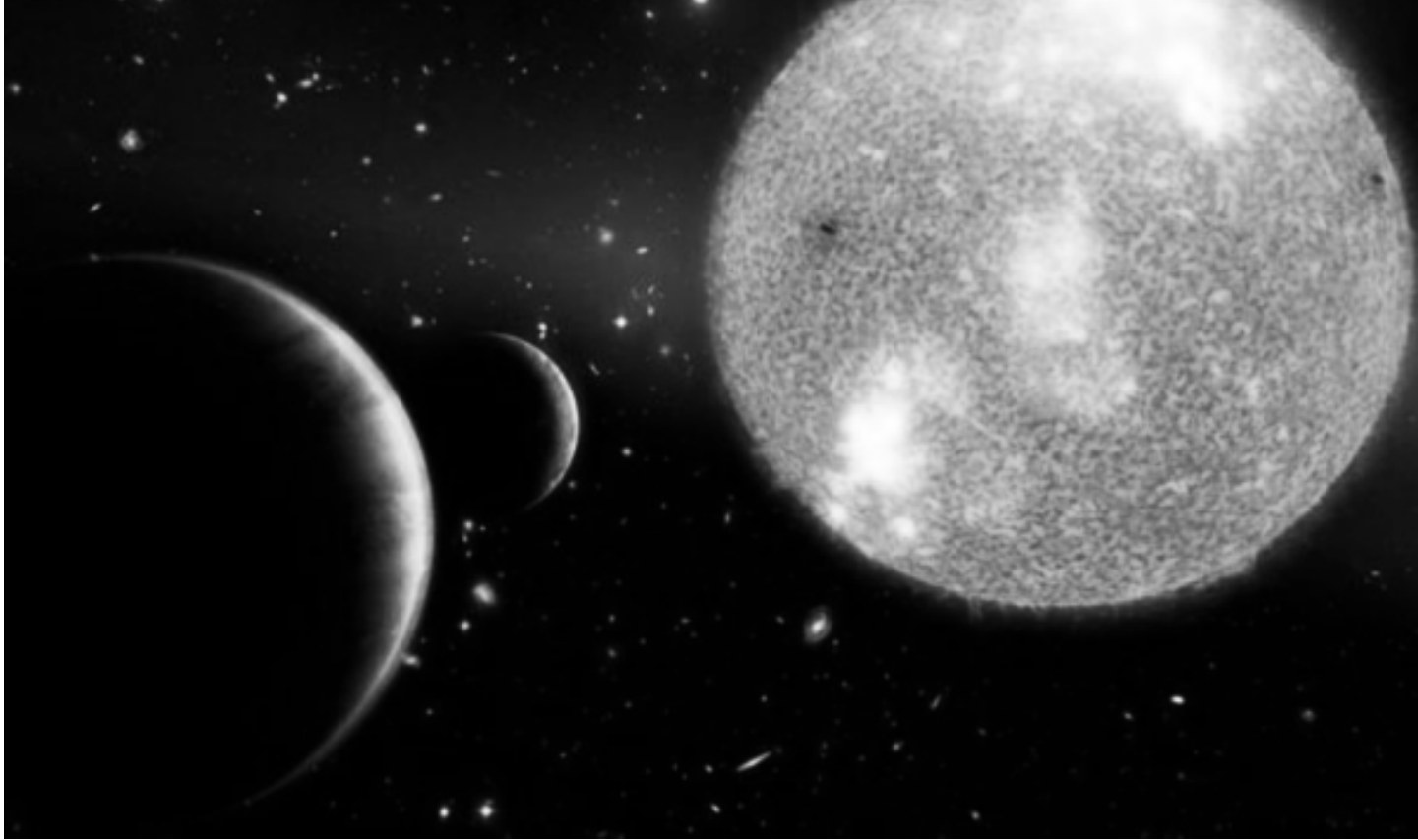
Το Ινστιτούτο «Ερμής», ή αλλιώς «Ινστιτούτο των Επιστημών του Ανθρώπου», ιδρύθηκε με σκοπό να προάγει την έρευνα των νόμων που κυβερνούν και απαρτίζουν τον άνθρωπο ως ενεργό μικρόκοσμο και τη σχέση του με τους νόμους του μακρόκοσμου και επιπλέον με τις αρχές της παγκόσμιας επικοινωνίας.

Η δράση του Ινστιτούτου εμπνέεται από τις ιδιότητες του Ερμή ως αγγελιοφόρου των θεών και ως του μεσολαβητή που διασχίζει τα σύνορα επικοινωνίας των όντων, τα σύνορα μεταξύ των κόσμων και των διαφορών που τους χωρίζουν, ώστε να ενώνει αρμονικά τα αντίθετα.

Η πρόκληση στις αρχές του 21ου αιώνα, που είναι πέρασμα ανάμεσα στους αρχαίους χρόνους και τους νέους χρόνους, όπου το νέο συναντάται με το αρχαϊκό, ή μάλλον το αρχαϊκό γίνεται σύγχρονο, είναι να ξαναβρούμε το ρόλο του Ερμή ως διαμέσου προς τη σοφία, ως μύστη.

Βρισκόμαστε σε μια εποχή στην οποία ο αριστοτελικός φιλοσοφικός τρόπος σκέψης, κληρονομιά του κλασικού κόσμου και της ορθολογιστικής επιστήμης, έχει ξεπεραστεί. Φαίνεται αναγκαία μια νέα «επιστροφή του Ερμή», που θα είναι η επιστροφή της αιώνιας αρχαϊκής πνευματικότητας, γονιμοποιημένης από το νέο πνεύμα της επιστήμης, που πρέπει να γίνει πιο ολιστικό και χωρίς δεισιμούς.

Αυτό προϋποθέτει να μάθουμε να ερευνούμε σε βάθος και όχι απλά να κάνουμε συλλογή γνώσεων. Στο πλαίσιο αυτής της προσπάθειας παρουσιάζονται σε αυτή τη σελίδα νέα και ανακαλύψεις από όλους σχεδόν τους τομείς της ανθρώπινης γνώσης.

ΤΟ ΑΡΧΑΙΟΤΕΡΟ ΗΛΙΑΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΣΤΟ ΣΥΜΠΑΝ

Ένα ηλιακό σύστημα που δημιουργήθηκε πριν από 13 δισ. έτη, λίγο μετά την Μεγάλη Εκρηξη

Αστρονόμοι ανακάλυψαν σε απόσταση 375 ετών φωτός από τη Γη ένα ηλιακό σύστημα, το οποίο είναι το αρχαιότερο που έχει εντοπιστεί μέχρι στιγμής. Γύρω από το άστρο HP 11952 εντοπίστηκαν να κινούνται δύο γιγάντιοι πλανήτες, οι οποίοι όπως εκτιμούν οι ειδικοί, δημιουργήθηκαν πριν από 12,8 δισεκατομμύρια έτη.

Η Μεγάλη Εκρηξη υπολογίζεται ότι συνέβη πριν από 13,8 δισεκατομμύρια έτη, κάτι που σημαίνει ότι οι δύο πλανήτες είναι από τα αρχαιότερα κοσμικά αντικείμενα, αφού μετά τη γέννηση του Σύμπαντος χρειάστηκε αρκετός χρόνος μέχρι να αρχίσουν να κάνουν την εμφάνισή τους άστρα, πλανήτες και γαλαξίες.

Πλανήτες μαθουσάλες

Την ανακάλυψη έκανε ομάδα ερευνητών από το Ινστιτούτο Αστρονομίας

Max Planck χρησιμοποιώντας τα πολύ ισχυρά τηλεσκόπια του παρατηρητηρίου La Silla Paranal στη Χιλή. Ο ένας πλανήτης έχει μέγεθος ανάλογο με αυτό του Δία, του μεγαλύτερου πλανήτη του ηλιακού μας συστήματος. Ο άλλος είναι τρεις φορές μεγαλύτερος από τον Δία! Ο μικρότερος πλανήτης, ο HP 11952c, βρίσκεται πολύ κοντά στο άστρο και ολοκληρώνει μια πλήρη περιστροφή σε διάστημα 7 ημερών. Ο μεγαλύτερος πλανήτης, ο HP 11952b, ολοκληρώνει την περιστροφή σε περίπου 9 μήνες.

Η ανακάλυψη είναι εξαιρετικά σημαντική αφού μέχρι σήμερα οι επιστήμονες πίστευαν ότι η δημιουργία πλανητών στο πρώιμο Σύμπαν ήταν αδύνατη εξαιτίας της απουσίας των απαραίτητων κοσμικών υλικών για αυτόν τον σκοπό. Η κρατούσα θεωρία αναφέρει ότι το Σύμπαν, στην παιδική του ηλικία, δεν διέθετε

μεταλλικά και βαρέα στοιχεία, συστατικά τα οποία είναι απαραίτητα για τη δημιουργία ενός πλανήτη.

Η ζωή εκεί

Οι ειδικοί τονίζουν ότι πρόκειται για εξωτικό κόσμο και σε περίπτωση που υπήρχαν ή εξακολουθούν να υπάρχουν μορφές ζωής θα ήταν/είναι πολύ διαφορετικές από αυτές στη Γη. «Αν πάντως υπήρχε εκεί ένας εξελιγμένος πολιτισμός, θα είχε τη μοναδική ευκαιρία να παρακολουθήσει την επέκταση και εξέλιξη του Σύμπαντος, τη δημιουργία των πρώτων άστρων και γαλαξιών», αναφέρει ο καθηγητής Τζόνι Σετιάουαν, που ήταν επικεφαλής των ερευνητών.

ΠΗΓΗ:

<http://www.tovima.gr/science/physics-space/article/?aid=450674>

εκδρομές
ομιλίες
διαλέξεις

έρευνα, δράση + δραστηριότητες

του τριμήνου που πέρασε

αρχαιολογική έρευνα
οικολογική δράση
επιστημονική έρευνα
φιλανθρωπική δράση

εκπαιδευτικά σεμινάρια
εκδόσεις βιβλίων
φιλοσοφικά σεμινάρια
δημοσιεύσεις
φιλοσοφικές συναντήσεις
πολιτιστικές ημερίδες
κινηματογραφικά αφιερώματα
μουσικά αφιερώματα
καλλιτεχνικές εκθέσεις
εθελοντισμός

Αναδάσωση στον Υμηττό

1

Φίλοι και μέλη της Νέας Ακρόπολης Κυψέλης, Ζωγράφου, Αιγάλεω και Νέας Σμύρνης συμμετείχαν στην Αναδάσωση του Υμηττού, που διοργάνωσε ο ΣΚΑΙ με τον Δήμο Βύρωνα στα τέλη του Μάρτη. Για εμάς ήταν μια υπέροχη ευκαιρία να κάνουμε πράξη αυτό που συμβουλεύει ο μεγάλος φιλόσοφος Κομφούκιος: «Μη φύγεις από αυτή τη ζωή χωρίς να φυτέψεις ένα δέντρο...».

2

Βοήθεια σε ξενώνα προσφύγων

Στις αρχές του χρόνου διοργανώσαμε μια καμπάνια συλλογής ειδών ένδυσης και τροφίμων και τα προσφέραμε στον Ξενώνα Προσφύγων της Μ.Κ.Ο «ΑΡΣΙΣ». Ο Ξενώνας αυτός λειτουργεί εδώ και έναν περίπου χρόνο και φιλοξενεί πολιτικούς πρόσφυγες και αναξιόπαθους συνανθρώπους μας, που κατέφυγαν στην Ελλάδα με την ελπίδα μιας καλύτερης ζωής.

γιατί
η φιλοσοφία είναι τρόπος
ζωής...

και εμείς...
δεν καθόμαστε στα αυγά μας

δράση + δραστηριότητες

του τριμήνου που πέρασε

3

Μουσική βραδιά στο Ζωγράφου

Η μουσική είναι το αγαπημένο μας «σπορ». Θεωρώντας ότι είναι ένα πολύ αποτελεσματικό αντίδοτο για την κρίση που μας περιβάλλει, δεν χάνουμε ευκαιρία να ακούμε μουσική, αλλά και να τραγουδάμε και να κάνουμε και τους άλλους να τραγουδούν. Σε αυτό το πλαίσιο, αρχές του Απριλίου διοργανώσαμε μια μουσική βραδιά υπό την επιμέλεια της μουσικής ομάδας ΟΡΦΕΑΣ.

4

Αιμοδοσία στη Θεσσαλονίκη

Το Σάββατο 28 Ιανουαρίου, μια ημέρα έμπρακτης και ουσιαστικής προσφοράς για τον συνάνθρωπό μας, πραγματοποιήθηκε η διοργάνωση της αιμοδοσίας καλώντας στον χώρο μας την κινητή μονάδα αιμοληψίας του «Θεαγένειου» Νοσοκομείου.

Η δραστηριότητα έγινε σε συνεργασία και με την υποστήριξη των Δημοσίων Σχέσεων της Νέας Ακρόπολης στη Θεσσαλονίκη και είχε σημαντική προσέλευση μελών και φίλων του συλλόγου.

5

Ομιλία «Πυραμίδες» στο Ηράκλειο

Προσπαθώντας να φέρουμε τη φιλοσοφική αναζήτηση πιο κοντά στον κόσμο, οργανώσαμε αφιέρωμα στις πυραμίδες και στην ενεργειακή δύναμη αυτών των αρχαίων, αιγυπτιακών κατασκευών. Σε κεντρική πλατεία της πόλης συζητήσαμε με τους περαστικούς για το θέμα και ενημερώσαμε για τη δράση της Νέας Ακρόπολης. Το ενδιαφέρον του κοινού ήταν μεγάλο τόσο στη διάρκεια της ενημέρωσης όσο και στην ομιλία που ακολούθησε.

«Στην
Κίνα,
καθώς ξέρετε,
ο αυτοκράτορας
είναι Κινέζος, κι όλοι της
ακολουθίας του είναι κι αυτοί
Κινέζοι. Πάνε τώρα πολλά χρόνια,
μα γ' αυτό ακριβώς πρέπει ν' ακούσουμε
την ιστορία αυτή, για να μην ξεχαστεί! Το παλάτι
του αυτοκράτορα ήταν το λαμπρότερο στον κόσμο,
ολόκληρο από λεπτή πορσελάνη, πανάκριβο,
που τόσο εύκολα έσπαζε, ώστε ήταν επικίνδυνο
ακόμα και να τ' αγγίζει κανείς, κι όλοι το είχαν
σαν τα μάτια τους. Στο περιβόλι του παλατιού
έβλεπες τα πιο θαυμάσια λουλούδια...»

«Το αηδόνι» (1)

ΤΟ ΜΥΣΤΙΚΟ ΤΟΥ ΜΕΤΑΞΙΟΥ ΣΤΗΝ ΑΡΧΑΙΑ ΚΙΝΑ ΕΝΑ ΜΕΤΑΞΕΝΙΟ ΠΑΡΑΜΥΘΙ

Κείμενο: Φρίντα Θεοδώριδου

Το παραμύθι αρχίζει

Ας ταξιδέψουμε μέσα στο μαγευτικό παραμύθι του Χανς Κρίστιαν Άντερσεν. Ίσως μέσα σ' αυτό να συναντήσουμε την όμορφη αυτοκράτειρα Σι-Λινγκ-σι. Μέσα στο ευωδιαστό περιβόλι πίνει το τσάι της ακούγοντας το γλυκό τραγούδι του αηδονιού του αυτοκράτορα, που υμνεί την ομορφιά της. Η αυτοκράτειρα κλείνει τα μάτια και βυθίζεται στη μουσική. «Μα, τι είναι αυτό;» αναρωτιέται ξαφνιασμένη, καθώς, ανοίγοντας τα μάτια, βλέπει το μικρό κουκούλι, που έπεσε από τη μουριά μέσα στο πορσελάνινο φλιτζάνι της. Με τα κρινένια δάχτυλά της το βγάζει από το ζεστό τσάι και τότε γίνεται ένα θαύμα: αρχίζει να ξετυλίγεται μια κλωστή, που όμοιά της δεν είχε ξαναδεί, τόσο απαλή και δυνατή ήταν... Από τότε η αυτοκράτειρα ονομάστηκε «Θεά της Μουριάς και του Μεταξιού» και υψώθηκε στον έναστρο Ουρανό, επειδή χάρισε στον κινέζικο λαό αυτό το θείο δώρο που της αποκαλύφθηκε. Ο Ουράνιος Πατέρας όλων των όντων της χάρισε την αθανασία και μέχρι σήμερα από εκεί, από το «Σπίτι του Μεταξοσκώληκα», του αστερισμού του Σκορπιού, συνεχίζει να ευλογεί τον αγαπημένο της λαό.

Η αυτοκράτειρα Σι-Λινγκ-σι, σύμφωνα με το ιερό κινέζικο βιβλίο Σου Τσινγκ ή «Ιερό Βιβλίο των Γραφών», ήταν η σύζυγος ή κόρη του θρυλικού Κίτρινου Αυτοκράτορα, του Σι-Χουάνγκ-Τι, που έζησε την τρίτη χιλιετία π.Χ. και βασίλεψε 300 χρόνια.

Ο αναζητητής θα συναντήσει πολλές παραλλαγές του μύθου, τις ρίζες των οποίων βρίσκουμε σε πολλά κινέζικα λαϊκά παραμύθια.

Δεν είναι εύκολο να καταλάβουμε πού τελειώνει ο μύθος και πού ξεκινάει η ιστορία, ίσως επειδή ο μύθος αποδίδει

Αυτοκρατορικός δράκος σε χρυσό και μετάξι. Δυναστεία Qing. Μητροπολιτικό Μουσείο Τέχνης, Νέα Υόρκη.

για άλλη πραγματικότητα, εξίσου αληθινή με την ιστορία.

Το θαύμα του μεταξοσκώληκα

Αν το καλοσκεφτούμε, βρισκόμαστε μπροστά σ' ένα «θαύμα» που δικαιολογεί την τόσο πλούσια μυθολογία που περιβάλλει το πολύτιμο μετάξι. Ο συγγραφέας Helmut Uhlig στο βιβλίο του «Ο Δρόμος του Μεταξιού» αποδίδει αυτήν την ιδέα με τον γλαφυρό υπότιτλο ενός από τα πρώτα κεφάλαια του: «Μια κάμια δημιουργεί ιστορία». Κάποτε αυτή η μικροσκοπική κάμια του μεταξοσκώληκα ανυποψίαστη έφτιαχνε το κουκούλι της, για να μπορέσει μέσα σε αυτό να μεταμορφωθεί σε χρυσαλίδα και μετά

σε πεταλούδα. Μα δεν ολοκληρώνονταν πάντα η νέα γέννηση. Η αιφνίδια απόπνιξη έβαζε τέλος στον ύπνο της μέσα στο από μετάξι κουκούλι της, όπου ονειρευόταν τα λαμπερά φτερά της...

Πολλοί είναι οι ερευνητές που συμφωνούν πως το μετάξι αποτελεί ένα ορόσημο στην εξέλιξη του πολιτισμού. Πολύτιμο όσο και ο χρυσός, αποτέλεσε το πρώτο γνωστό μετατρεπόμενο «νόμισμα» ανάμεσα σε Ανατολή και Δύση.

Η διαδικασία εξαγωγής του μεταξιού αποτελούσε μια από τις πιο σημαντικές κρατικές λειτουργίες του κινέζικου κράτους. Η ίδια η αυτοκράτειρα είχε την ευθύνη και τη φροντίδα της εκτροφής του μεταξοσκώληκα και της καλλιέργειας της

Κουκούλια μεταξοσκώληκα. Εθνικό Μουσείο Μεταξιού Κίνας

μουριάς. Για 3.000 χρόνια περίπου, η μακρινή και μαγευτική Κίνα φύλαξε καλά το μυστικό. Αυτοκρατορικά διατάγματα προστάτεψαν τη γνώση της σηροτροφίας και την περιόρισαν στα αυτοκρατορικά εργαστήρια, αποτρέποντας τους παραβάτες με την απειλή θανατικής καταδίκης. Έτσι, για χιλιετίες, η Δύση μαζί με τον υπόλοιπο κόσμο μπορούσε να προμηθευτεί το πολύτιμο και ακριβό μεταξωτό ύφασμα, χωρίς όμως να καταφέρει να γνωρίσει τη μυστική τέχνη της παραγωγής του.

Η παράδοση λέει ότι το μυστικό δραπέτευσε από την Κίνα εξαιτίας της αγάπης μιας πριγκίπισσας για τα πολύτιμα μεταξωτά της φορέματα: Η πριγκίπισσα επρόκειτο να παντρευτεί τον βασιλιά του Khotan στο Θιβέτ, αλλά δεν άντεχε να στερηθεί το μετάξι, αφού η σηροτροφία ήταν άγνωστη στη μελλοντική της πατρίδα: Έκρυψε λοιπόν αυγά μεταξοσκώληκα και σπόρους μουριάς μέσα στα περίτεχνα χτενισμένα μαλλιά της και τα μετέφερε μυστικά στο Θιβέτ, όπου και δι-

δαξε την τέχνη παραγωγής του μεταξιού. Κάποιους αιώνες αργότερα το μυστικό έγινε γνωστό με παρόμοιο τρόπο στο Βυζάντιο, την Ιαπωνία, τις Ινδίες και σιγά-σιγά σε όλο τον κόσμο...

Ο Δρόμος του Μεταξιού

«Η Μεγάλη Οδός του Μεταξιού», που είχε μήκος 6.400 χιλιόμετρα, υπήρξε η γέφυρα που ένωσε δυο τελείως διαφορετικούς κόσμους, την Ανατολή με τη Δύση και κυρίως δυο μεγάλους πολιτισμούς: την Κίνα με τη Ρώμη. Ξεκινούσε από το Σιαν, και περνώντας από το Σινικό Τείχος, τα βουνά του Παμίρ και το Αφγανιστάν, έφτανε στη Μικρά Ασία, απ' όπου τα εμπορεύματα φορτώνονταν στα πλοία της Μεσογείου και έφταναν στα λιμάνια της Δύσης.

Ο Δρόμος του Μεταξιού πήρε το όνομά του από το πιο σημαντικό εμπόρευμα που μεταφερόταν από την Κίνα με προορισμό τις πιο μακρινές αυλές, βασιλεία και μεγάλες πρωτεύουσες του τότε Κόσμου. Μα εκτός από το εμπόριο

αυτού του πολύτιμου προϊόντος, μαζί με το μετάξι, στο Δρόμο του Μεταξιού ταξίδεψαν νέες ιδέες, τεχνολογίες, επιστήμες και γνώσεις και γεννήθηκαν πολύ σημαντικές οδοί επικοινωνίας μεταξύ των λαών.

Στην εποχή μας, από τη «Μεγάλη Οδό του Μεταξιού» έχει απομείνει ένα πολύ μικρό τμήμα, που με τη μορφή αυτοκινητόδρομου συνδέει το Πακιστάν με την περιφέρεια Σινκιάνγκ Ουιγκούρ της Κίνας. Εκεί δεν θα συναντήσουμε σήμερα τα μεγάλα караβάνια, τις πλούσιες άμαξες, τις φορτωμένες με πολύτιμο μετάξι. Όλα φαίνονται να έχουν αλλάξει. Όμως, κάποτε αυτή η ξακουστή Οδός χάρισε στους ανθρώπους μεγάλα και πολύτιμα δώρα, κι ανάμεσα τους το πιο πολύτιμο: το μετάξι.

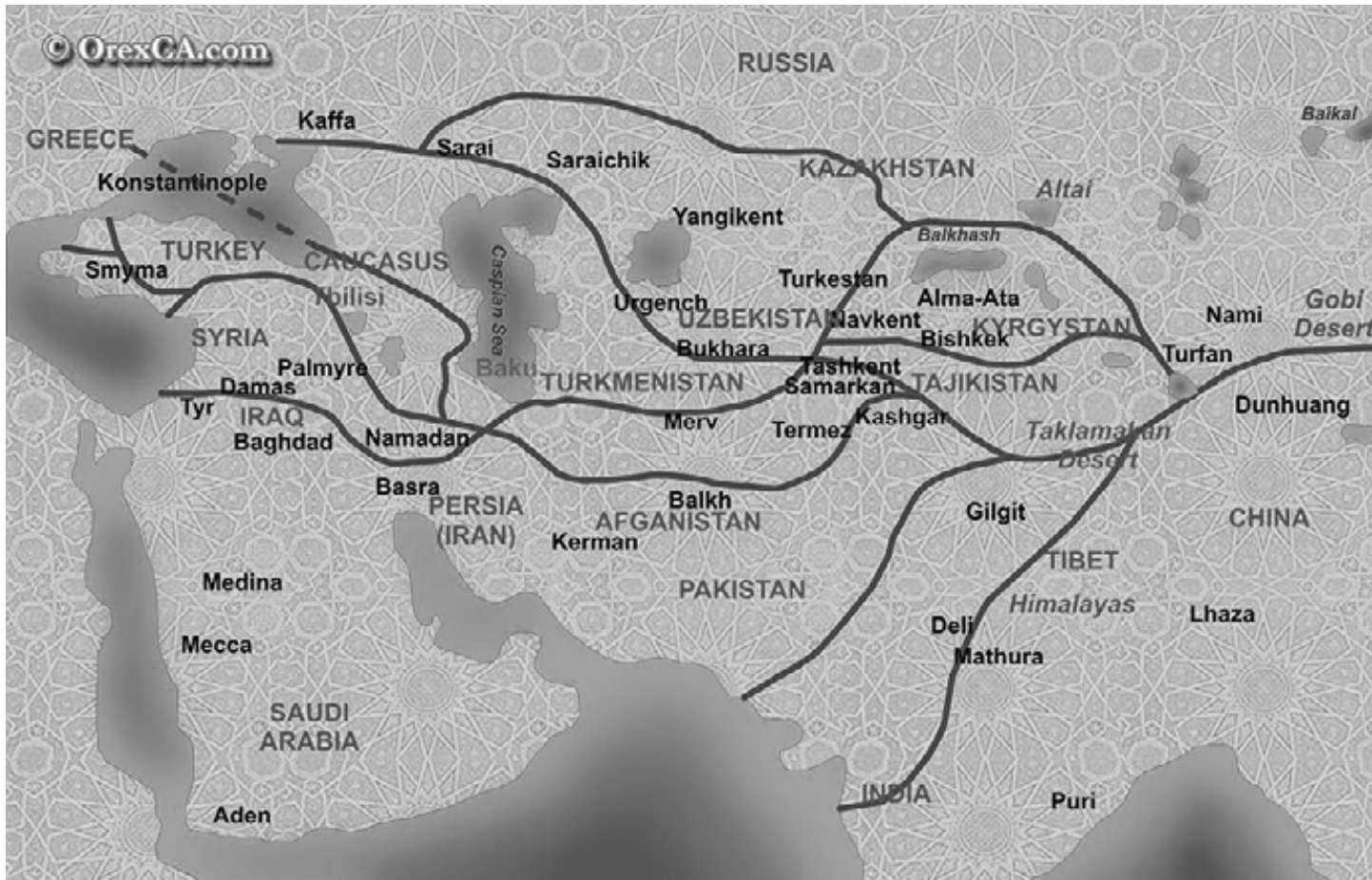
Το τέλος ενός παραμυθιού

Θυμόσαστε το παραμύθι του Άντερσεν, στην αρχή της αφήγησής μας;

«... Το αληθινό αηδόνι είχε χαθεί από την πόλη και την αυτοκρατορία. Το ψεύτικο πουλί πήρε τη θέση του σ' ένα μετάνιο μαξιλάρι δίπλα στο κρεβάτι του βασιλιά...»

«Μα όταν αρρώστησε βαριά ο Αυτοκράτορας, το αληθινό αηδόνι επέστρεψε. Με το γλυκό του τραγούδι εξαγόρασε ένα ένα όλα τα εμβλήματα του βασιλιά από το χάρο κι έτσι ξανάδωσε στον Κινέζο Αυτοκράτορα τη ζωή, χωρίς κανένα αντάλλαγμα...»

Στο δικό μας μεταξένιο παραμύθι, το ψεύτικο αηδόνι κατάφερε να διώξει από την αυλή του Κινέζου Αυτοκράτορα το μικρό μεταξοσκώληκα... Το τεχνητό μετάξι νίκησε στη μάχη του κέρδους και πήρε τη θέση του πολύτιμου υφάσματος, εκείνου που ξεπήδησε μέσα από το παραμύθι μας, όταν η αυτοκράτειρα με τα κρινένια δάχτυλά της έβγαλε από το πορσελάνινο

Ο Δρόμος του Μεταξιού

φλιτζάνι με το τσάι τη μεταξένια κλωστή από το μικρό κουκούλι που έπεσε από τη μouriά.

Τις έναστρες νύχτες η «Θεά της Μουριάς και του Μεταξιού» χαμογελάει από το «Σπίτι του Μεταξοσκώληκα» του αστερισμού του Σκορπιού και συνεχίζει να ευλογεί τα παιδιά της. Ξέρει πως το δώρο της θα εξακολουθεί να είναι πολύτιμο και ξεχωριστό, σαν το αληθινό αηδόνι του Αυτοκράτορα και το τραγούδι του.

ΠΑΡΑΠΟΜΠΕΣ

(1) «Το αηδόνι», Παραμύθια Άντερσεν, Εκδόσεις ΑΡΔΗΤΤΟΣ, μετάφραση Γιάννης Δρόσος

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

«Η Αυτοκράτειρα του Μεταξιού»: τριλογία
Α' τόμος: «Η Στέγη του Κόσμου»

Β' τόμος: «Οι Οφθαλμοί του Βούδα»

Γ' τόμος: «Η Σφτεριστρία»

Ζοζέ Φρές, Κέδρος, Αθήνα 2007

«Ο Δρόμος του Μεταξιού, Αρχαίοι πολιτισμοί ανάμεσα στην Κίνα και τη Ρώμη», Uhlig Helmut , Κονιδάρης, Αθήνα, 03/1999

«Πάπυρος Larousse Britannica» Εγκυκλοπαίδεια, Τόμοι 12, 28, 36, 47:

λήμματα: βόμβυκας, Δρόμος του Μεταξιού, Κίνα, μετάξι, μεταξοσκώληκας, σηροτροφία
Πάπυρος, Αθήνα, 2007

«Ο θαλάσσιος Δρόμος του Μεταξιού», Γιάννης Ρούσσο, Περιοδικό Ανεξήγητο, τεύχος Νο 38, Αθήνα, Μάρτιος 1991

«Οι περιπέτειες του Μεταξοσκώληκα στην πόλη του μεταξιού», Βουδρισλής Νικόλαος, Καλαϊτζής Γιώργος, Καλλιτσάρης Χρήστος, Αυγερινού Μαρία, Φυλλαρίδης Ηλίας, Έκδοση Κέντρου Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Σουφλίου

SITES

<http://www.tsiakiris.gr/silk.php>

<http://evrosoikologia.blogspot.com/>

Κινέζικα γυναικεία υποδήματα από ξύλο και μετάξι. Ρωσικό Μουσείο Ανθρωπολογίας και Εθνογραφίας Kunstkamera

JOHANN SEBASTIAN BACH

Η ζωή και το έργο του

Κείμενο: Ισμήνη Αληζιώτη

Το μπορεί να πει κανείς για τον άνθρωπο που πίστευε ότι η μουσική υπάρχει προς τιμήν του Θεού και για την αναψυχή της καρδιάς; Χαρακτηρίστηκε ως «ποιητής των ήχων, παμμέγιστος, ασυμβίβαστος, ακούρατος, μυστηριώδης» πιστεύοντας πάντα στη θρησκευτική αποστολή της μουσικής, ένας άνθρωπος που ευγνωμονούσε τον Θεό παρά τις σκληρές δοκιμασίες που υπέστη καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής του. Η θρησκευτικότητα, η μουσική και θάνατος σηματοδοτούν τον Μπαχ από την αρχή ως το τέλος. Και είναι να απορεί κανείς για τη δύναμη της ψυχής, το σθένος και τη δημιουργικότητα αυτού του χαρισματικού ανθρώπου, που δεν λύγιζε στις δυσκολίες, αλλά κάθε φορά χαλύβδωνε την ψυχή του και συνέχιζε να γράφει ευγνωμονώντας πάντα τον Θεό και συγχωρώντας τους ανθρώπους.

Γεννήθηκε στο Άιζναχ της Γερμανίας, στις 21 Μαρτίου του 1685. Την ίδια μέρα πεθαίνει ο αδελφός του Γιόχαν Γιόνας. Η οικογένεια έχει ήδη χάσει δύο παιδιά από την πανώλη που θερίζει την περιοχή της Θουριγγίας τρία χρόνια πριν. Ακολουθεί μια σειρά θανάτων στην οικογένεια με αποκορύφωμα τον θάνατο των γονιών του Γιόχαν Σεμπάστιαν, πρώτα της μητέρας του και μετά του πατέρα του. Έτσι σε ηλικία 10 χρόνων ο μικρός Σεμπάστιαν μένει ορφανός και εγκαθίσταται στο σπίτι του μεγάλου του αδερφού Γιόχαν Κρίστοφ, στο Όρντροφ, όπου ο ίδιος είναι διορισμένος ως οργανίστας. Ο μικρός Σεμπάστιαν διακρίνεται ήδη για τις μουσικές ικανότητες, προκαλώντας σχεδόν τη ζήλεια του αδερφού του, ο οποίος αρνείται να του δώσει παρτιτούρες μεγάλων μουσικών με πολύ δύσκολα έργα, που ο ίδιος δυσκολευόταν να παίξει, φοβούμενος ότι ο μικρός θα τον ξεπεράσει. Έτσι ο Σεμπάστιαν αντιγράφει κρυφά, μέσα στη

νύχτα έργα παλιών συνθετών, για να μη γίνει αντιληπτός από τον αδερφό του.

Σε ηλικία 15 χρόνων εγκαταλείπει το σπίτι του αδερφού του, για να αναζητήσει μια καλύτερη ζωή και να δοκιμάσει τις δυνάμεις του. Πηγαίνει στο Λύνεμπουργκ, όπου δουλεύει ακατάπαυστα για να επιβιώσει, και θέτει υποψηφιότητα για τη θέση του οργανίστα του Ζανγκερχάουζεν. Αυτή η θέση θα τον ακολουθεί χρόνια αργότερα σε διάφορες εκκλησίες, όπου αποκτά κι άλλες αρμοδιότητες λόγω της οργανωτικής του ικανότητας και των τεχνικών του γνώσεων ως προς το εκκλησιαστικό όργανο. Ο τίτλος του

Ναός του Αγ. Θωμά, Λειψία.

κάντρωρα έχει ταυτιστεί σχεδόν με το όνομα του Μπαχ.

Δεκαοχτώ χρόνων είναι ήδη αναγνωρισμένος και κατέχει θέση οργανίστα στο Άρνσταντ, πόλη που θα τον σημάδεψει και θετικά και αρνητικά. Διοικώντας μια χορωδία αποτελούμενη από νέους της ίδιας με αυτόν ηλικίας, ή και μεγαλύτερους, αντιμετωπίζει προβλήματα απειθαρχίας, με αποτέλεσμα να φέρεται πολύ αυστηρά σε αυτούς και να δέχεται κριτικές αλλά και επιθέσεις, ακόμη και από τους υπεύθυνους της εκκλησίας.

Γιόχαν Αμβρόσιος Μπαχ, πατέρας του Μπαχ

«Ιδιαίτερα σε θέματα που είχαν σχέση με τη μουσική δεν έδειχνε καμιά επιείκεια, αφού αυτός ήταν αυστηρός με τον ίδιο τον εαυτό του. Αναζητούσε την τελειότητα και δεν συγχωρούσε την παραμικρή παρέκκλιση ή πειραματισμό πάνω στους νόμους και στους κανόνες της Τέχνης». (Γ. Δρόσος, «Γιόχαν Σεμπάστιαν Μπαχ, η ζωή, το έργο και η εποχή του», εκδ. Ζαχαρόπουλος, 1996, σελ. 69-70). Βλέποντας τις αντιδράσεις και μη θέλοντας να κάνει κανενός είδους συμβιβασμό, αποφασίζει να παραιτηθεί από τη διεύθυνση της χορωδίας, πράγμα που προκαλεί σχόλια στη μικρή κοινωνία του Άρνσταντ. Για να διευκολύνει την κατάσταση, φεύγει για ένα διάστημα στο Λύμπεκ δράττοντας την ευκαιρία να παρακολουθήσει τα μαθήματα του Μπουζτεχούντε, ενός από τους μεγαλύτερους μουσικούς της εποχής.

Στα 1708, τον βρίσκουμε οργανίστα και διευθυντή μουσικής στην Αυλή της Βαϊμάρης και παντρεμένο με τη Μαρία Βαρβάρα. Μαζί θα κάνουν επτά παιδιά από τα οποία επιβιώνουν τα τέσσερα.

Μετά από 12 χρόνια θα χάσει και τη γυναίκα του από κάποια θανατηφόρα επιδημία. Παρόλα αυτά δεν θα σταματήσει να γράφει τις περίφημες καντάτες του, που ευχαριστεί τον Θεό, αλλά και τον παρακαλεί να τον απαλλάξει από τις πίκρες χαρίζοντάς του τον θάνατο. Χαρακτηριστικά της στάσης του είναι οι καντάτες «Μακάριος ο άνθρωπος που υπομένει τις δοκιμασίες», «Ω! Αιωνιότητα, λέξη που σε καίει σαν τον κεραυνό», «Δέχομαι με χαρά να σηκώσω το σταυρό μου», αλλά και «Οι αναστεναγμοί, τα δάκρυά μου», «Ω! Πόση θλίψη!», «Αχ! Πόσο μάταιη είναι η ανθρώπινη ζωή!». Όμως δεν παραιτείται. Συνεχίζει να δημιουργεί και να ζει προσφέροντας το καλύτερο που έχει όχι μόνο μέσα από τη μουσική του αλλά και μέσα από τη ζωή του, όπως μαρτυρεί η δεύτερη γυναίκα του Άννα Μαγδαληνή «Αναλογίζομαι πόσο τυχερή στάθηκα σε αυτόν τον κόσμο» («Το μικρό χρονικό της Άννας Μαγκνταλένα Μπαχ» εκδ. Νεφέλη, 1990, σελ. 75). Με εκείνη θα αποκτήσει 13 παιδιά, από τα οποία θα ζήσουν τα επτά.

Στα 1723 είναι κάντωρας στον ναό του Αγ. Θωμά και διευθυντής μουσικής στην πόλη της Λειψίας. Την επόμενη χρονιά θα γίνει Αρχιμουσικός στην αυλή του πρίγκιπα Λεοπόλδου στο Κέτεν. Πρόκειται για μια ιδιαίτερα παραγωγική περίοδο της ζωής του, που θα κρατήσει αρκετά χρόνια σχεδόν μέχρι τον θάνατό του στα 1750. Τα δύο πολύ σημαντικά «πάθη» του, τα «Κατά Ματθαίον» και τα «Κατά Ιωάννη» γράφονται εκείνη την περίοδο. Αλλά το έργο που θα χαρακτηρίσει επίσης τον Μπαχ και την προσφορά του στην κλασική μουσική είναι: «η Τέχνη της Φούγκας», γραμμένο στα 1740. Κατάφερε να συγχωνεύσει μέσα στο έργο του μουσικά στοιχεία και πνευματικές παραδόσεις του παρελθόντος και της εποχής

του, με ισχυρές επιδράσεις από τη γαλλική και ιταλική μουσική, ενώ παράλληλα εισήγαγε νέους μουσικούς δρόμους κυρίως με αυτό το τελευταίο έργο, το κύκνειο άσμα του. Έπειτα από αυτό θα βαδίσει τυφλός σχεδόν τον δρόμο προς το αιώνιο σκοτάδι -ή μήπως το αιώνιο φως-

Εκτός από όπερα ο Μπαχ έχει γράψει τα πάντα. Από μεγάλους θρησκευτικούς ύμνους, σουίτες με όλων των ειδών τους χορούς, καντάτες, έργα για κλειδοκύμβαλο, όργανο, βιολί, βιολοντσέλο, ακόμη και απλά τραγούδια για φωνή, λειτουργίες, αλλά και κομψά μουσικά κομμάτια δωματίου (αυλικών σαλονιών) χρησιμοποιώντας κατά κόρον τη δύσκολη τέχνη της αντίστιξης και εξελίσσοντας τη μουσική του είδους του με την τέχνη της φούγκας. «Και το θαυμάσιο είναι ότι η τεράστια ποικιλία των μορφών και μουσικών ειδών που καλλιέργησε ο Μπαχ, οδηγεί σε μια υπέρτατη ενότητα. Η μουσική για τον Μπαχ είναι -όπως θα έπρεπε πάντοτε να είναι- ένα πράγμα. Όχι και τούτο κι εκείνο, όχι και βαριά και ελαφριά μουσική, όχι μεγάλη και μέτρια και μικρή έκφραση, όχι μουσική για πολλούς και μουσική για λίγους, όχι άλλη για τον Θεό και άλλη για τη διασκέδαση των ανθρώπων».(Παν. Κανελλόπουλος, «Ιστορία του Ευρωπαϊκού πνεύματος», εκδ. Γαλλέλης, τόμος IV, σελ. 558).

Και πράγματι ο Μπαχ απευθυνόταν με τη μουσική σε όλες τις κοινωνικές τάξεις, ακόμη κι όταν καλούταν να παίξει για πρίγκιπες, κόμητες κ.λπ. Στις μέρες του όλες οι λαϊκές τάξεις, με κέντρο την εκκλησία τους, γίνονταν μέτοχοι της υψηλής μουσικής και της πνευματικότητας που αυτή πρόσφερε, μέσα από τα έργα του Μπαχ. Ο Μπαχ δεν γράφει μουσική, περιγράφει. Περιγράφει εικόνες, συναισθήματα, σκέψεις, λειτουργώντας

λυτρωτικά, όπως η αρχαία ελληνική τραγωδία, υμνώντας πάντα το Θεό θεωρώντας ότι «ό,τι κάνει ο Θεός είναι καλά καμμένο», όπως μαρτυρεί και η ομώνυμη καντάτα του. Έτσι ας μη μας εκπλήσσει η σύγκριση των έργων του με τη Ορέστεια του Αισχύλου ή με τα έργα του Σαίξπηρ, αποτελώντας μαζί τους μια Τριάδα, που πολλοί κριτικοί θεωρούν ότι θα υφίσταται για πολλά χρόνια ακόμη. Υπερβολή; Κάθε άλλο.

Με όποιον τρόπο κι αν παίζονται τα έργα του, ο Μπαχ επεκτείνει τα πάντα σε ένα μέγα Σύμπαν. Μένει έκθαμβος μπρος στα δημιουργήματα του Θεού, γι' αυτό και νιώθει την ανάγκη να τον ευχαριστεί με κάθε έργο του. Η πνευματικότητα και η εσωτερικότητα των έργων του μαρτυρούν τη σχέση του μεγάλου συνθέτη με το αόρατο, την αιωνιότητα, την αθανασία της ψυχής, τη λύτρωση που εκείνη βρίσκει στην επαφή της με το ιερό και με τη μουσική που στοχεύει στην εξύψωσή της προς τον Θεό. Η ζωή του ολόκληρη ήταν συνυφασμένη με το έργο του. Από όλα τα γεγονότα και τα χαρακτηριστικά της ζωής του το πιο σημαντικό ήταν ο τρόπος που αντιμετώπιζε τις φοβερές δοκιμασίες που αυτή του έβαλε, καθώς και η αφοσίωση στο έργο του, η ασταμάτητη εργασία και διάθεση προσφοράς, η συνεχής μελέτη με στόχο την εξέλιξη της μουσικής του. Ο Μπαχ κατάφερε να αντιμετωπίζει τη ζωή με τρόπο ηρωικό και ακλόνητο. Η ζωή του παρομοιάστηκε σαν μια «καθαρά και λαμπρά γραμμένη παρτιτούρα»(βλ. Ιστορία Ευρωπαϊκού πνεύματος, σελ. 571), όπου πάνω της γράφεται η δομή του συνθέτη και του έργου του, αβίαστα, φυσικά, έτσι όπως βλασταίνει ένα δέντρο.

Πολλοί υποστήριξαν ότι χρειάζεται μεγάλη πνευματική συγκέντρωση για να παρακολουθήσει κανείς τα έργα του

Μπαχ, όπως άλλωστε χρειάστηκε κι εκείνος για να τα συνθέσει. Και κάποιος μεταγενέστερός του είπε ότι δεν ξέρεις πού να σταθείς, ώστε να είσαι όσο το δυνατό πιο άξιος για να ακούσεις αυτήν τη μουσική. Όπως και να έχει, το σίγουρο είναι ότι τέτοιοι άνθρωποι και τέτοια έργα αποτελούν τροφή για την ψυχή και το πνεύμα κάθε ανθρώπου. Όταν μάλιστα η ίδια η ζωή είναι εφάμιλλη του έργου, τότε αυτοί οι άνθρωποι αποκτούν μεγαλύτερη αξία, όντας το παράδειγμα για τον καθένα μας.

Ο Άλμπερτ Σβίτσιερ μιλώντας για τον Μπαχ και σχολιάζοντας τα λόγια του Γιόχαν Τέοντορ Μοξέβιους, εν έτει

Η πρώτη σελίδα του «Χριστουγεννιάτικου Ορατόριου» (1734)

1845, λέει ότι: «είθε να βοηθήσει ο Μπαχ να φτάσει η εποχή μας στην πνευματική συγκέντρωση και στην εσωτερικότητα που της λείπει». Αν αυτό ήταν απαραίτητο εκείνη την εποχή, πόσο αναγκαίο είναι σήμερα και πόσο περισσότερο θα είναι αύριο; Ποτέ δεν ήταν ο Μπαχ τόσο αναγκαίος όσο είναι σήμερα και όσο θα είναι και αύριο. Είναι από τους ανθρώπους που άφησαν έντονα τα σημάδια τους στο χώρο και στο χρόνο, όχι μόνο της μουσικής ή της τέχνης αλλά της ίδιας της ιστορίας της ανθρωπότητας.

ΣΕΛΙΔΕΣ ΤΗΣ ΥΓΕΙΑΣ: ΡΕΦΛΕΞΟΛΟΓΙΑ

Η ρεφλεξολογία, ως φυσική ολιστική μέθοδος, προσεγγίζει την ανθρώπινη ύπαρξη σαν ένα σύνολο αλληλεπιδράσεων μεταξύ των λειτουργιών του σώματος, των συναισθημάτων και του πνεύματος. Κύριο μέλημα της είναι να υποστηρίξει το σώμα, έτσι ώστε να απελευθερώνει τις δικές του «θαυμαστές θεραπευτικές δυνάμεις».

Κείμενο: Ευαγγελία Κουρμούλη

Η ονομασία «Reflexology» σχετίζεται ετυμολογικά με τη λέξη «Reflex», που σημαίνει αντανακλαστικό, και είναι μια φυσική και ευχάριστη ολιστική μέθοδος. Είναι μια μέθοδος εναλλακτικής ιατρικής που στηρίζεται στην εφαρμογή ειδικών πιέσεων και μαλάξεων στο πέλμα και τη ράχη των ποδιών. Κατά κύριο λόγο είναι διαδεδομένη για τα αποτελέσματά της στον τομέα των προλήψεων των οργανικών παθήσεων, αλλά και της συντήρησης της καλής υγιεινής του σώματος παρά για την καθαυτή θεραπεία μιας συγκεκριμένης πάθησης.

Πώς γεννήθηκε η Ρεφλεξολογία;

Η Ρεφλεξολογία είναι μια πανάρχαια μέθοδος που φέρνει το σώμα σε μια υγιή ισορροπία μετά από μία αρρώστια, η οποία σχετίζεται με λανθασμένο τρόπο ζωής και διατροφής. Επιπλέον είναι ένας ανώδυνος τρόπος για τη διατήρηση της υγείας. Η ιστορία της μεθόδου της ρεφλεξολογίας χάνεται στα βάθη των αιώνων, 4.500-5.000 χρόνια πριν. Τη συναντάμε στην αρχαία Ελλάδα και το πρώτο γνωστό θεραπευτικό ξεκίνημα αναφέρεται στον Ορφέα. Επίσης, όπως μαρτυρούν παραστάσεις σε αγγεία, ο Ασκληπιός μιλούσε για τις μυστήριες δυνάμεις του οργανισμού που θεραπεύουν τη νόσο και τις χρησιμοποιούσε για τις θεραπείες του ενεργοποιώντας τις κυρίως με μαλάξεις (στα Ασκληπεία). Τον Ασκληπιό διαδέχτηκε ο «Πατέρας της ιατρικής», Ιπποκράτης, ο οποίος υποστήριζε ότι είναι αδύνατο να κατανοήσουμε τη φύση του σώματος, αν πρώτα δεν κατανοήσουμε τη φύση του όλου. Ακόμα υποστήριζε ότι: «Εάν υπάρχει πόνος στα γερά μέρη του οργανισμού και ο πόνος επεκταθεί και στα υπόλοιπα μέρη, τότε οι ασθένειες γίνονται πιο σοβαρές και πιο δύσκολες στη θεραπεία τους». Αυτό είναι κάτι που εφαρμόζεται πλήρως στη ρεφλεξολογική θεωρία, όπου οι δυσαρμονίες και οι δυσλειτουργίες αντανακλούν πρώτα στα κάτω άκρα κι αν δράσουμε προληπτικά μπορούμε να

προλάβουμε την επέκταση της νόσου και να βοηθήσουμε στην αποκατάσταση.

Στην αρχαία Αίγυπτο γνωρίζουμε ότι χρησιμοποιούσαν τη μέθοδο της ρεφλεξολογίας, σύμφωνα με ιερογλυφικά και με διάφορες παραστάσεις που έχουν βρεθεί. Το πρώτο ίχνος που έχουμε για τη ρεφλεξολογία είναι μια τοιχογραφία, στον τάφο του Ankhmahor, στη Saqqara, περίπου 2330 π.Χ.

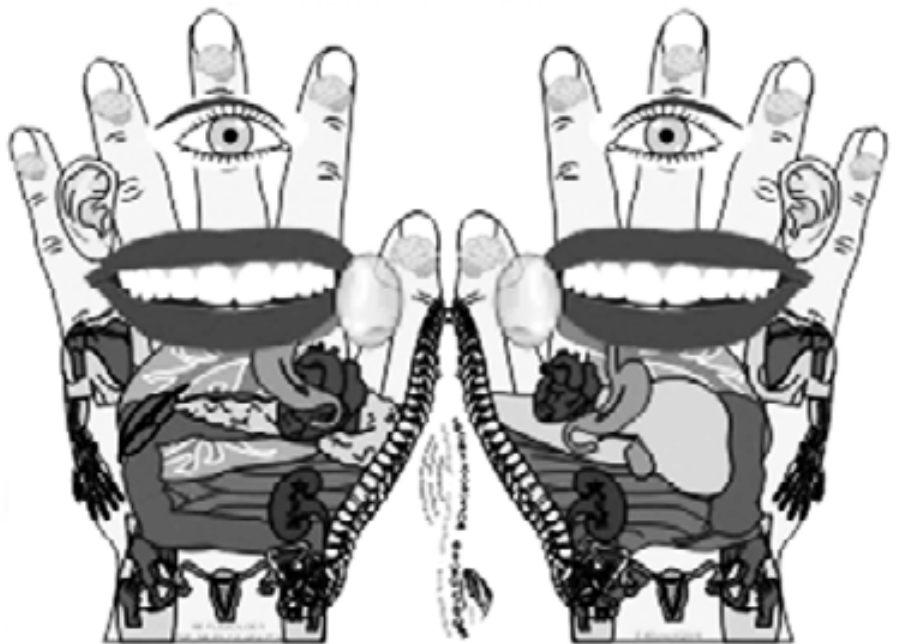
Ακόμα, υπάρχουν αναφορές για τη ρεφλεξολογία στην αρχαία Κίνα, στη βιβλιοθήκη της Αλεξάνδρειας (ιατρικοί πάπυροι), καθώς και σε άλλες περιοχές του κόσμου, σύμφωνα με τα ευρήματα που έχουν βρεθεί κατά καιρούς.

Τις ευεργετικές ιδιότητες της ρεφλεξολογίας γνώρισε στο σύγχρονο κόσμο ο γιατρός δρ. Φιτζέραλντ στη δεκαετία του 1920, ο οποίος για πρώτη φορά μίλησε για τη θεωρία των «αντανακλαστικών ζωνών» και στη συνέχεια η Βρετανίδα Γιούνις Ίνκαμ, η οποία εξέλιξε τη θεωρία αυτή στη μορφή που γνωρίζουμε σήμερα. Το 1913 ο Αμερικανός χειρουργός William Fitzgerald εισήγαγε τον όρο «θεραπεία ζωνών». Λίγα έτη μετά, γύρω στο 1930, η Eunice Ingham δημιούργησε τους πρώτους «ρεφλεξολογικούς χάρτες» και εισήγαγε τον όρο «ρεφλεξολογία».

Πώς λειτουργεί η Ρεφλεξολογία;

Η ρεφλεξολογία, ως φυσική ολιστική μέθοδος, προσεγγίζει την ανθρώπινη ύπαρξη σαν ένα σύνολο αλληλεπιδράσεων μεταξύ των λειτουργιών του σώματος, των συναισθημάτων και του πνεύματος. Κύριο μέλημα της είναι να υποστηρίξει το σώμα, έτσι ώστε να απελευθερώνει τις δικές του «θαυμαστές θεραπευτικές δυνάμεις». Βασίζεται στην ύπαρξη ειδικών αντανακλαστικών σημείων στα πέλματα (7.200 νευρικές απολήξεις), στις παλάμες, στα αυτιά αλλά και σε άλλα σημεία του σώματος, τα οποία αντιστοιχούν σε κάθε όργανο ή τμήμα του σώματος. Οι εξειδικευμένες πιέσεις προκαλούν ένα «αντανακλαστικό» ερέθισμα σε κάθε σημείο και όργανο του σώματος ξεχωριστά, με αποτέλεσμα τη διέγερση του νευρικού και του ανοσοποιητικού συστήματος του οργανισμού. Το φυσικό εργαλείο

Ρεφλεξολογικός χάρτης της ανθρώπινης πατούσας και της παλάμης που παρουσιάζει τις περιοχές που αντιστοιχούν σε εσωτερικά όργανα και μέλη του σώματος

Επάνω: Θεραπεία με ρεφλεξολογία στην Αρχαία Αίγυπτο. Η τοιχογραφία ανακαλύφθηκε στον τάφο του Ankhmahor, ενός υψηλόβαθμου αξιωματούχου του Φαραώ στη Σακάρα. Ανήκει στην πρώτη 6η Δυναστεία, περίπου το 2330 π.Χ. και σε ελεύθερη μετάφραση το κείμενο που την συνοδεύει λέει:

Ασθενής: Σε παρακαλώ μην με πονέσεις

Θεραπευτής: Θα δράσω έτσι που θα με επαινείς

Κάτω: Σημεία ρεφλεξολογίας στο ανθρώπινο αυτί

με το οποίο η φύση επουλώνει, προστατεύει και φροντίζει την ύπαρξή μας, το σώμα μας, είναι οι μηχανισμοί άμυνας ή αυτοπροστασίας. Έτσι διευκολύνουμε σταδιακά την ενεργοποίηση αυτών των

μηχανισμών άμυνας, προστασίας αλλά και εκτόνωσης του οργανισμού, που ως σκοπό έχουν, διαμέσου της χαλάρωσης που μας προσφέρει η ρεφλεξολογία, να προλαμβάνουν, να ξεμπλοκάρουν και

να διατηρούν στον ανθρώπινο οργανισμό την ισορροπία, την αρμονία και την ευεξία.

Είναι λοιπόν μια φυσική μέθοδος αυτοβελτίωσης και αυτοθεραπείας, χωρίς φάρμακα, η οποία εφαρμόζεται σε ανθρώπους ανεξαρτήτου φύλλου ή ηλικίας και μόνον οφέλη μπορεί κανείς να αποκομίσει από αυτήν, εφ' όσον βέβαια εφαρμόζεται από ειδικά εκπαιδευμένο ρεφλεξολόγο. Κατά την εφαρμογή της δεν μας προκαλεί πόνο. Μας βοηθάει παράλληλα και συμπληρωματικά με την κλασική ιατρική, χωρίς να προβαίνει και να επεμβαίνει σε ιατρική πράξη. Βοηθάει ενήλικες, παιδιά, καθώς επίσης και αθλητές.

Πώς μπορεί και πού.....να ανακουφίσει;

Η ρεφλεξολογία μπορεί επίσης να συνδυαστεί με την κλασική ιατρική έχοντας πολύ καλά αποτελέσματα, καθώς

επίσης και με άλλες συμπληρωματικές μεθόδους όπως π.χ. ομοιοπαθητική, βελονισμό κ.ά. Η ρεφλεξολογία έχει πολύ καλά αποτελέσματα στην ανακούφιση του πόνου, καθώς και στην υποχώρηση διαφόρων συμπτωμάτων όπως πονοκέφαλοι, ημικρανίες, ίλιγγοι, εμβοές, αυχενναλγίες, οσφραλγίες, ισχυαλγίες, πόνοι στα γόνατα, πόνοι στις αρθρώσεις ποδιών και χεριών, πόνοι περιόδου, άγχος, αίσθημα κακής διάθεσης κ.ά, συμμετέχοντας ταυτόχρονα ενεργά στη χαλάρωση και τόνωση του οργανισμού, στη διευκόλυνση του μεταβολισμού, στη βελτίωση της καλής διάθεσης, της διαύγειας, του καλύτερου ύπνου αλλά και του αμυντικού συστήματος, βοηθώντας έτσι στην πρόληψη αλλά και στη σύντομη ανάρρωση με την ενίσχυση της σωματικής και ψυχικής ευεξίας.

Μπορεί να υπάρξουν παρενέργειες;

Ως παρενέργειες, στη διαδικασία της αγωγής της ρεφλεξολογίας, θα μπορούσαμε να θεωρήσουμε τη θεραπευτική αντίδραση σε μερικές περιπτώσεις, η οποία είναι μια διαδικασία που οφείλεται στην προσπάθεια του οργανισμού να αποσυμφορηθεί από εντάσεις, συσσωρευμένες τοξίνες κ.ά, με αποτέλεσμα στις πρώτες συνεδρίες να μοιάζουν να εντείνονται τα συμπτώματα για τα οποία ξεκινήσαμε αρχικά την ρεφλεξολογία. Γρήγορα όμως υποχωρούν και αισθανόμαστε ανακούφιση και ευεξία.

Οι επικριτές της ρεφλεξολογίας ισχυρίζονται ότι πάσχει από έλλειψη επιστημονικού υπόβαθρου. Θεωρούν ότι η δράση της ρεφλεξολογίας δεν μπορεί να τεκμηριωθεί επιστημονικά και ότι τα οφέλη από την εφαρμογή της πιστοποιούνται μόνον από τις προσωπικές μαρτυρίες όσων έχουν δεχθεί ρεφλεξολογία. Όμως, σήμερα, η ρεφλεξολογία είναι

μια αναγνωρισμένη ειδικότητα σε πολλά προηγμένα κράτη όπως: Μεγ. Βρετανία, Γερμανία, Δανία κ.ά, όπου και εντάσσεται πλήρως στο εθνικό σύστημα υγείας τους. Παράλληλα τα τελευταία χρόνια, τόσο στην Ελλάδα όσο και στην Ευρώπη και τις Ηνωμένες Πολιτείες, πραγματοποιούνται πλήθος ερευνητικών προγραμμάτων με σκοπό την ωφελιμότητα της ρεφλεξολογίας.

Η ρεφλεξολογία, εν κατακλείδι, δεν είναι παρά άλλη μια μέθοδος ολιστικής αντιμετώπισης του ανθρώπινου οργανισμού, κατά συνέπεια και της ασθένειας που καταλήγει να εμφανιστεί στο φυσικό του σώμα. Γεγονός που το γνώριζαν από πολύ παλιά οι άνθρωποι, δηλαδή όσον αφορά την ενότητα σώματος, ψυχής και πνεύματος και πάνω σε αυτήν στηρίχτηκαν και ανέπτυξαν αυτήν τη θεραπευτική μέθοδο. Μια μέθοδο που βλέπει τον άνθρωπο ως μια ενότητα, όπου κάτι σχετίζεται άμεσα με κάτι άλλο και για να υπάρξει ισορροπία θα πρέπει όλα τα μέρη να λειτουργούν αρμονικά υπέρ του συνόλου. Είναι κι ο ανθρώπινος οργανισμός σαν μια κοινωνία σε μικρογραφία, που όμως τους κανόνες που τον διέπουν μπορούμε κάλλιστα να τους αναγάγουμε σε μεγαλύτερες δομές και να αποκομίσουμε σημαντικά και χρήσιμα συμπεράσματα.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. «Ρεφλεξολογία και πεισοθεραπεία», Janet Wright, εκδ. Μοντέρνοι Καιροί.
2. «Ρεφλεξολογία για όλους», Denis Lamboley, εκδ. Marabout, 2001.
3. «Ρεφλεξολογία, ανακλαστική ζωνοθεραπεία», Αλεξάνδρα Κολοβού, εκδ. Πύρινος Κόσμος, 1995 (5η έκδοση).
4. www.efzoia.gr/keimena00.htm
5. www.iatro.gr/enalaktikestherapeies

Ο ΘΕΟΣ

από το βιβλίο "Παιχνίδια στον Καθρέφτη"
φιλοσοφικά δοκίμια για την απατηλότητα του κόσμου

Κείμενο: Delia Steinberg Guzmán, διευθύντρια του Διεθνούς Οργανισμού Νέα Ακρόπολη
Σταυρός των Παρισίων του Πανεπιστημίου της Σορβόνης σε Επιστήμες, Τέχνες και Γράμματα

Μάγια, κάποιοι που σε γνωρίζουν λίγο λένε ότι προσπάθησες να κρύψεις τη ρίζα της ύπαρξης από τα μάτια των ανθρώπων, ότι προσπάθησες με όλα τα μέσα να τους κρατήσεις τυφλούς μέσα στην άγνοια, για να μπορείς έτσι να παίζεις καλύτερα μαζί τους...

Όμως Εσύ έχεις επινοήσει μια εξαιρετική φόρμουλα, για να κατορθώσεις το εντελώς αντίθετο από αυτό που σου αποδίδουν. Είναι βέβαιο ότι παίζεις, είναι βέβαιο ότι απλώνεις λεπτά δίχτυα, για να παγιδεύσεις τους ανθρώπους στον απατηλό κόσμο της ύλης, είναι βέβαιο ότι προτιμάς τη συνέχεια του τροχού της ζωής μέχρι την οριστική απελευθέρωση, καθώς Εσύ ζεις με αυτούς που ζουν... Όλα αυτά είναι βέβαια. Όμως Εσύ δεν αρνείσαι τον Θεό, ούτε τον κρύβεις περισσότερο από ό,τι κρύβεις την οποιαδήποτε άλλη αλήθεια.

Καθένα από τα βήματά σου, κάθε ελιγμός στον δρόμο, κάθε παιχνίδι, κάθε τόνος φωτός και σκιάς είναι μια πρόσκληση για ερωτήματα, για την αναζήτηση του «γιατί» των πραγμάτων. Είναι

όπως εκείνο το παιδί που μνημονεύσαμε στην αρχή αυτών των σκέψεων, που έπαιζε γνωρίζοντας ότι έπαιζε, ωστόσο δεν έπαυε να παίζει.

Εσύ επαναλαμβάνεις ακούραστα τους νόμους σου, ώστε, καθώς αναγκαζόμαστε να γυρίζουμε πάντα στα ίδια βήματα, να μπορέσουμε κάποτε να αναρωτηθούμε για το νόημα αυτών των βημάτων. Ποιος διευθύνει το παιχνίδι; Η Μάγια.

Και ποιος διευθύνει τη Μάγια; Ο Θεός.

Ο Θεός είναι η ρίζα της ύπαρξης. Η εκδηλωμένη ύπαρξη προϋποθέτει ένα παιχνίδι αξιών, μέχρις ότου από το δυισμό να προκύψει η ισορροπία και να μπορέσουμε να επιστρέψουμε στη ρίζα. Η Μάγια είναι αυτή που συντονίζει το παιχνίδι. Όμως από τη στιγμή που αυτό θα τελειώσει, Αυτή θα γυρίσει επίσης στην Κοιτίδα των Μυστηρίων μαζί με όλους τους νικητές της ζωής.

Θεέ, στο παιχνίδι της ζωής Σου έχουν δώσει τόσα ονόματα... Οι άνθρωποι έφτασαν στο σημείο να αντιπαλεύουν για τα ονόματά Σου. Σου έχουν αποδώσει

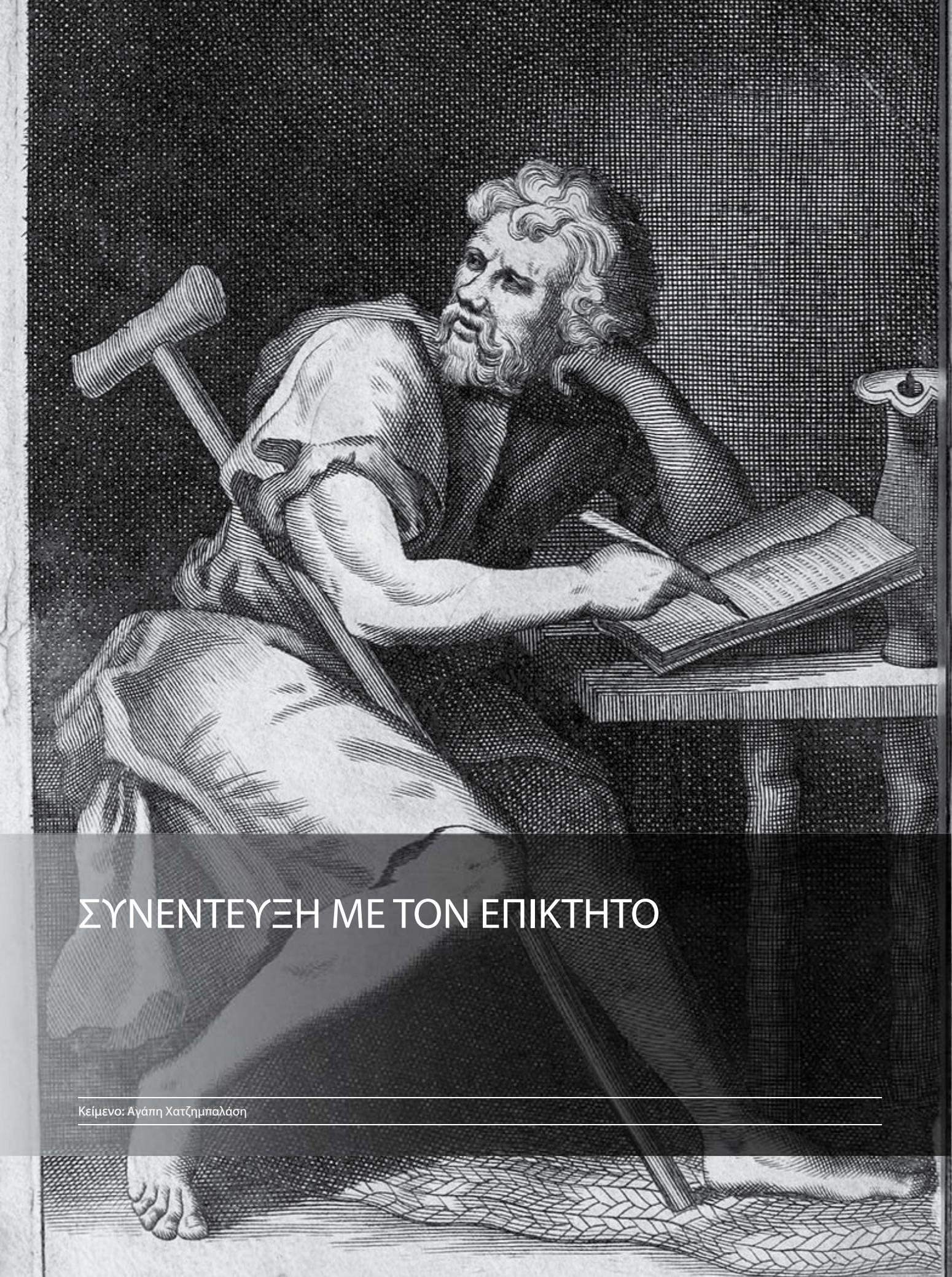
τόσα μορφικά σχήματα! Οι άνθρωποι έφτασαν στο σημείο να παλεύουν σκληρά, για να επιβάλουν μια από τις μορφές εμφάνισης πάνω στις άλλες. Σου έχουν αποδώσει τόσους χαρακτηρισμούς... Οι άνθρωποι εξακολουθούν ακόμα να διαφωνούν για τα ποιοτικά χαρακτηριστικά που υποτίθεται πως Σε κοσμούν, ξεχνώντας ότι για κάθε χαρακτηριστικό που Σου δίνουν απομένει ένας σωρός που δεν Σου αποδίδεται... Δεν θυμούνται λοιπόν ότι είσαι το Απόλυτο κι ότι τα εμπειριέςεις όλα μέσα Σου...

Θεέ, Σου έχουν αφιερώσει χιλιάδες γραπτά φιλοσοφικά κείμενα, αντιπαράθεσεις και δοξασίες. Τα καλύτερα ποιήματα γράφτηκαν στο Όνομά Σου. Η ιστορία είναι γεμάτη από βιβλία και λόγια για Σένα κι ακόμα εξακολουθεί να γεμίζει...

Τι μπορώ να Σου δώσω εγώ;

Έξω από όλο αυτό το παιχνίδι, πέρα από όλες αυτές τις νοητικές απομιμήσεις, δεν βρίσκω για Σένα καλύτερο όνομα από το δικό Σου: Θεός. Και μπορώ μόνο να Σου προσφέρω την αφοσίωσή μου με τη μορφή έργων. Δική μου η πρόθεση, Δική Σου η κρίση.

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΜΕ ΤΟΝ ΕΠΙΚΤΗΤΟ

Κείμενο: Αγάπη Χατζηπαλάση

Κύριε Επίκτητε, ανήκετε στους αντιπροσώπους της στωικής διδασκαλίας. Θα μπορούσατε να μας πείτε με μια πρόταση τη διδασκαλία ζωής που πρεσβεύει ο Στωικισμός για να είναι ευτυχισμένος ο άνθρωπος;

- Να μην επιζητείτε να γίνονται τα γεγονότα όπως θέλεις εσύ, αλλά να θέλεις τα γεγονότα όπως πραγματικά γίνονται και τότε θα είσαι ευτυχισμένος.

- Ναι αλλά δεν φαίνεται λίγο μοιρολατρικό όλο αυτό; Θέλω να πω, δεν υπάρχει έτσι ο κίνδυνος να γίνουμε θεατές της ζωής μας, αντί να πρωταγωνιστούμε σε αυτήν; Πού είναι τότε η δική μας ελευθερία;

- Να έχεις στο νου σου πάντα ότι είσαι ηθοποιός σε ένα δραματικό έργο, έτσι όπως το θέλησε ο δημιουργός του. Σύντομο, αν το θέλησε σύντομο, μακρό, αν το θέλησε μακρό. Αν θέλησε να υποδυθείς ρόλο φτωχού, κοίταξε να το κάνεις με επιδεξιότητα, το ίδιο αν θέλησε να υποδυθείς ρόλο άρχοντα ή απλού πολίτη. Η δική σου δουλειά είναι να υποδυθείς σωστά τον ρόλο που σου ανατέθηκε, η επιλογή όμως του ρόλου είναι αλλοιού δουλειά.

- Εννοείτε μάλλον, να κάνω ό,τι καλύτερο μπορώ με τη ζωή που μου έλαχε. Ναι! Αλλά ξέρετε, ζούμε σε μια υλιστική κοινωνία και τα πρότυπα της επιτυχημένης ζωής είναι να έχεις λεφτά να ξοδεύεις ή να είσαι σελέμπριτι. Αυτοί οι στόχοι δεν είναι επιτεύξιμοι, ειδικά στην Ελλάδα της κρίσης και κάνουν τους ανθρώπους δυστυχισμένους. Πώς να ξεφύγει κανείς από αυτό;

- Πρόσεχε μήπως, βλέποντας κάποιον να προηγείται στις τιμές ή να έχει μεγάλη δύναμη ή να θεωρείται εν γένει σπουδαίος, παρασυρθείς από την εξωτερική εμφάνιση και τον νομίζεις για ευτυχισμένο.

- Δηλαδή η εξωτερική εμφάνιση και η φήμη δεν είναι δυνάμεις που οδηγούν στην ευτυχία;

- Οι παρακάτω λόγοι δεν μπορούν να οδηγήσουν σε σωστά συμπεράσματα: «Εγώ είμαι πιο πλούσιος από σένα άρα είμαι καλύτερος» ή «εγώ είμαι πιο ικανός στον λόγο από σένα άρα είμαι καλύτερος». Αντίθετα, τα σωστά συμπεράσματα πρέπει να είναι τα ακόλουθα: «Εγώ είμαι πλουσιότερος από σένα, άρα η περιουσία είναι μεγαλύτερη από τη δική σου», «εγώ είμαι πιο ικανός στον λόγο από σένα άρα οι εκφράσεις μου είναι καλύτερες από τις δικές σου». Εσύ όμως δεν είσαι ούτε περιουσία, ούτε έκφραση.

- Ξέρετε σήμερα δεν δίνεται πολύ σημασία στο πνεύμα αλλά στη σάρκα. Οι άνθρωποι αφιερώνουν πολλή ώρα στα γυμναστήρια και στα κέντρα αισθητικής αλλά λίγοι ενδιαφέρονται για αυτά που βρίσκονται μέσα στον άνθρωπο, όπως κάποτε κάνατε εσείς στην εποχή σας.

- Ένδειξη του ανθρώπου που δεν είναι προικισμένος από τη φύση είναι η μεγάλη ενασχόληση με όσα σχετίζονται με το σώμα, όπως το να γυμνάζεται πολύ, να τρώει πολύ, να πίνει πολύ, να αφοδεύει πολύ ή να συνουσιάζεται. Αντίθετα πρέπει να τα κάνει αυτά ως πάρεργο κι όλη η προσοχή του να στρέφεται στη διάνοιά του.

- Στην "διάνοιά του" είπατε;

- Όπως προσέχεις όταν περπατάς να μην πατήσεις καρφί ή να μην στραμπουλίξεις το πόδι σου, έτσι να προσέχεις να μη βλάψεις το ηγεμονικό μέρος της ψυχής σου.

-Ναι! Αλλά παρόλα αυτά έχω άδικο να ζηλεύω αυτούς που κατέχουν;

- Αν η ουσία του καλού έγκειται στα πράγματα που βρίσκονται στην εξουσία μας, τότε δεν υπάρχει περιθώριο για φθόνο και ζηλοτυπία.

-Και με ποιο τρόπο θα το πετύχω να απομακρύνω την ψυχή μου από τον φθόνο και τη ζηλοτυπία;

- Μία είναι η οδός για να το πετύχεις, η περιφρόνηση των πραγμάτων που δεν εξαρτώνται από σένα.

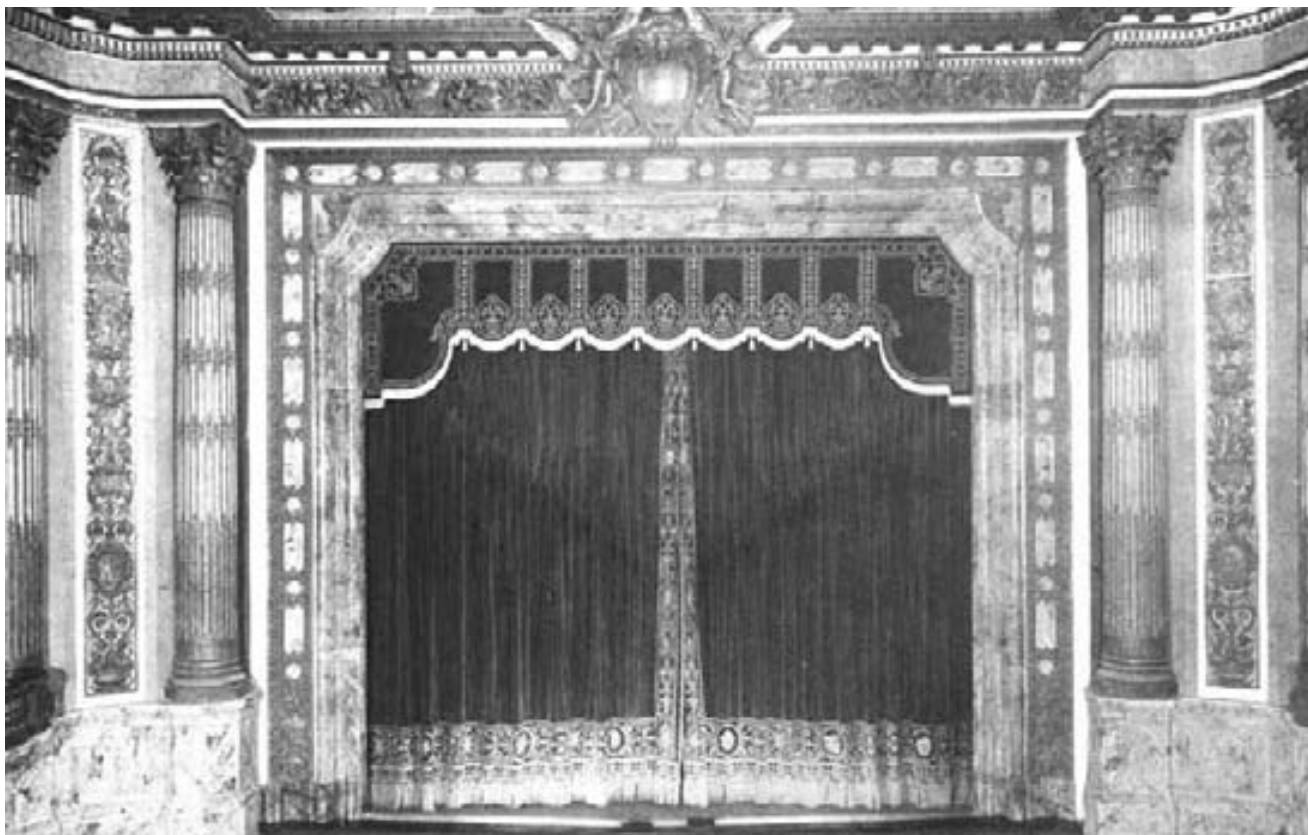
-Θα μου επιτρέψετε να πω ότι αυτό ακούγεται κάπως θεωρητικό. Πώς είναι δυνατόν να περιφρονήσει κανείς τα πράγματα που δεν εξαρτώνται από αυτόν; Συνήθως οι άνθρωποι είμαστε πολύ ευάλωτοι απέναντι στο περιβάλλον μας. Δίνουμε π.χ., μεγάλη σημασία στο τι εικόνα έχουν οι άλλοι για μας. Με ποιόν τρόπο μπορεί κανείς να ελέγξει αυτή την εσωτερική ανασφάλεια;

- Σκέψου ότι δεν σε προσβάλλει αυτός που σε λοιδορεί, αλλά η προσωπική σου κρίση ότι αυτοί σε προσβάλουν. Να ξέρεις λοιπόν πως φταίει η δική σου αντίληψη. Προσπάθησε λοιπόν να μην παρασύρεσαι από τις εξωτερικές παραστάσεις.

- Μάλιστα, υπάρχει μήπως κάποιος τρόπος που θα με βοηθούσε να δημιουργήσω μέσα μου έναν σταθερό άξονα, μια εσωτερική στήλη σταθερότητας, ώστε να μάθω να μην παρασύρομαι από τις εξωτερικές καταστάσεις; Πώς θα ελέγξω δηλαδή νου και συναισθήματα μέσα μου, ώστε να φτάσω στην περιφρόνηση των πραγμάτων που δεν εξαρτώνται από μένα;

- Σε κάθε πράξη σου εξέταζε τα προηγούμενα και τα επακόλουθα και μόνο έτσι να προχωράς. Αλλιώς θα ξεκινάς με θέρμη χωρίς να έχεις σκεφτεί τις συνέπειες και μετά μόλις εμφανιστούν δυσχερή αποτελέσματα, θα παρατήσεις ντροπιστικά την προσπάθεια.

-Ναι, η αλήθεια είναι ότι αυτό το φαινόμενο είναι πολύ συχνό στην εποχή μας. Υπάρχουν πολλοί άνθρωποι καλής θέλησης, αλλά που δεν καταφέρνουν να

Να έχεις στο νου σου πάντα ότι είσαι ηθοποιός σε ένα δραματικό έργο, έτσι όπως το θέλησε ο δημιουργός του.

την μετατρέψουν σε έργο. Μπορείτε να μας δώσετε ένα παράδειγμα για το πώς πρέπει να λειτουργούμε;

- Θέλεις να νικήσεις στους Ολυμπιακούς Αγώνες;

- Ω, ναι! καλό παράδειγμα, πολύ θα ήθελα να είμαι ολυμπιονίκης!

- Κι εγώ μα τους θεούς, είναι ωραίο άλλωστε! Εξέτασε όμως τα προηγούμενα και τα επακόλουθα και μετά ασχολήσου με το συγκεκριμένο έργο.

- Τι εννοείτε λέγοντας «τα προηγούμενα»;

- Θα πρέπει να έχεις πειθαρχία, να κάνεις ειδική διαίτα, να αποφεύγεις τα γλυκά, να γυμνάζεσαι σε προκαθορισμένη ώρα με ζέστη ή με κρύο, να μην πίνεις παγωμένα, ούτε κρασί όταν τυχαίνει, γενικά θα πρέπει να εμπιστευτείς τον προπονητή σου όπως κάνεις με ένα γιατρό.

- Και κάποιο παράδειγμα για τα «επακόλουθα»;

Έπειτα στον αγώνα μπορεί να στραμπουλίξεις το πόδι σου ή να βγάλεις το χέρι σου, να καταπιείς άμμο και να νικήθεις.

-Ναι, σωστά, όλα αυτά είναι πιθανά να συμβούν.

- Αφού τα σκεφτείς λοιπόν όλα αυτά, αν ακόμη θέλεις, τότε να προχωρήσεις προς την άθληση. Σε αντίθετη περίπτωση (που δεν τα σκεφτείς) τότε φέρεσαι σαν τα παιδιά που παίζοντας άλλοτε κάνουν τους αθλητές, άλλοτε τους μονομάχους, άλλοτε κάνουν πως παίζουν σάλπιγγα και άλλοτε αναπαριστούν θεατρικά. Έτσι κι εσύ τώρα είσαι αθλητής, μονομάχος, μετά ρήτορας, μετά φιλόσοφος, αλλά με όλη σου την ψυχή, τίποτα.

- Αφηνόμαστε δηλαδή να μας παρασύρει το ρεύμα της ζωής σε οτιδήποτε

τε φαίνεται ελκυστικό χωρίς να κρίνουμε σωστά!

- Μιμείσαι όπως ο πίθηκος ό,τι βλέπεις και σου αρέσει, αλλά δεν κατευθύνεσαι σε τίποτα με σύνεση, παρά στην τύχη και με κρύα καρδιά.

- Ναι αλλά μερικές φορές είναι δύσκολο να κάνεις αυτό που πιστεύεις σωστό, αν θεωρήσεις ότι οι άλλοι δεν θα το εγκρίνουν. Στο παράδειγμα με τους Ολυμπιακούς είναι ένα γεγονός αποδεκτό κοινωνικά. Υπάρχουν όμως κι άλλοι δρόμοι σωστοί που δεν είναι όμως «της μόδας», όπως για παράδειγμα, η ενασχόληση με τη φιλοσοφία για να γνωρίσεις τον εαυτό σου. Πώς μπορείς εκεί να παραμείνεις σταθερός;

- Όταν κάνεις κάτι για το οποίο είχες συμπεράνει ότι έπρεπε να γίνει, να μην αποφύγεις ποτέ να φανεί ότι το κάνεις, ακόμη κι αν πολλοί άνθρωποι πρόκει-

Σε κάθε πράξη σου εξέταζε τα προηγούμενα και τα επακόλουθα και μόνο έτσι να προχωράς.

ται να σχηματίσουν αρνητική γνώμη. Κι αυτό γιατί, αν είναι λάθος αυτό που κάνεις, τότε να αποφύγεις να το κάνεις, να αποφύγεις δηλαδή την πράξη εξ ολοκλήρου, αν όμως είναι σωστό, τότε για ποιο λόγο να φοβάσαι αυτούς που θα σε επιπλήξουν λανθασμένα;

-Λογικό ακούγεται αυτό, μα επιμένω, δεν είναι δύσκολο να υπερασπιστείς τον εαυτό σου σε ένα αρνητικό περιβάλλον;

- Αν κάποιος σου πει ότι σε κακολόγησε ο δείνα, μην υπερασπίζεσαι τον εαυτό σου έναντι της κακολογίας, αλλά να αποκρίνεσαι ότι «αγνοούσε, φαίνεται, τα άλλα ελαττώματά μου, γιατί αλλιώς δεν θα έλεγε μόνο τούτα».

- Δηλαδή να έχουμε ταπεινοφροσύνη στην καρδιά και να μην παίρνουμε τον εαυτό μας πολύ στα σοβαρά;

- Ιδού οι ενδείξεις του ανθρώπου που προοδεύει ηθικά: δεν κατηγορεί κανέναν,

δεν επαινεί κανέναν, δεν αναφέρεται καθόλου στον εαυτό του σαν να είναι κάτι ή σαν να γνωρίζει κάτι. Όταν προσκρούει σε εμπόδια κατηγορεί τον εαυτό του, αν τον επαινεί κάποιος, περιγελά ο ίδιος τον επαινήτη του, αν τον κατηγορεί κάποιος δεν υπερασπίζεται τον εαυτό του. Έχει τις επιλογές του ως προς όλα χαλαρές. Με ένα λόγο: φυλάγεται από τον εαυτό του, σαν να επρόκειτο για εχθρό και επίβουλο άνθρωπο.

- Θεωρείτε λοιπόν ότι ο φιλόσοφος διαχωρίζεται από τον απλό άνθρωπο όσον αφορά τη στάση ζωής του, με το να αναλαμβάνει τις ευθύνες του και να μην τα ρίχνει στους άλλους;

- Ιδού η στάση και ο χαρακτήρας του απαίδευτου ανθρώπου: ποτέ δεν περιμένει από τον εαυτό του την ωφέλεια και τη βλάβη αλλά από τα εξωτερικά πράγματα. Ιδού η στάση και ο χαρακτήρας του

φιλοσόφου: περιμένει από τον εαυτό του κάθε ωφέλεια ή βλάβη.

-Θα κρατήσουμε αυτή την τελευταία σας πρόταση ως διδασκαλία που αποκομίσαμε από σας και θα προσπαθήσουμε να γίνει ο καθένας μας πιο δυνατός εσωτερικά, αναπτύσσοντας τις αντίστοιχες αρετές. Σας είμαστε ευγνώμωνες για τον χρόνο που μας διαθέσατε. Αυτά που μας είπατε σήμερα είναι όλα από το βιβλίο σας «Το Εγχειρίδιο». Υπάρχει όμως κι άλλο βιβλίο με τις διδασκαλίες σας, «Οι Διατριβές». Θα χαρούμε σε μια επόμενη συνάντηση να μιλήσουμε μαζί σας και πάνω σε αυτές.

ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΑΚΗΡΥΞΗ ΤΗΣ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗΣ ΤΟΥ 2012

Από τη Γενική Συνέλευση του Δ.Ο.Ν.Α. (Διεθνής Οργανισμός Νέα Ακρόπολη) που έλαβε χώρα στην πόλη του Σάο Πάολο (Βραζιλία) στο Ξενοδοχείο CAESAR PARK & CAESAR BUSINESS INTERNATIONAL AIRPORT, στις 12 Απριλίου του 2011

Α) Η Γενική Συνέλευση του Δ.Ο.Ν.Α, στην ετήσια συνεδρίασή της, το 2012, στην πόλη του Σάο Πάολο (Βραζιλία), τονίζει με έμφαση και αποφασίζει να συνεχίσει, σε αυτό το έτος, να αναπτύσσει τους τρεις άξονες του Δ.Ο.Ν.Α, οι οποίοι είναι η φιλοσοφία, ο πολιτισμός και ο εθελοντισμός:

Αναγνωρίζοντας την αναγκαιότητα της ενίσχυσης των δεσμών αλληλεγγύης, η Γενική Συνέλευση του Δ.Ο.Ν.Α αντιλαμβάνεται: ότι η φιλοσοφία αποτελεί μία οδό επίγνωσης που επιτρέπει στα άτομα την πρόσβαση στην κατανόηση της ανθρωπίνης φύσης, ότι ο πολιτισμός ενισχύει την προσέγγιση στις διαφορετικές εκδηλώσεις της γνώσης των διαφορετικών λαών που εμπλουτίζουν τον πλανήτη μας και ότι ο εθελοντισμός επιβεβαιώνεται ως μία έγκυρη μέθοδος κοινωνικής συνεργασίας που μας οδηγεί στην αγάπη προς τον άλλον, ως μία πρακτική οδό για την επίτευξη υψηλότερων επιπέδων στήριξης με σκοπό την ανάπτυξη προγραμμάτων που προωθούν το διάλογο και τη συμβίωση.

Συνιστά σε όλους τους συνεργαζόμενους οργανισμούς της Νέας Ακρόπολης-μέλη του Δ.Ο.Ν.Α, να εντατικοποιήσουν τις δραστηριότητές τους σε αυτούς τους τρεις τομείς – φιλοσοφία, πολιτισμός και εθελοντισμός – όπως μέχρι της παρούσης, ενισχύοντας όμως,

εκείνες τις μεθόδους δράσης στην αντιμετώπιση της σημερινής κρίσης που μαστιάζει τον πλανήτη σε παγκόσμιο επίπεδο και όπου αυτές οι τρεις οδοί ανθρωπιστικής δράσης μπορούν να συμβάλουν στην ανακούφιση του πόνου που η κρίση προκαλεί.

Β) Όπως ήδη έχουμε επισημάνει σε προηγούμενες περιπτώσεις, η Γενική Συνέλευση του Δ.Ο.Ν.Α αντιλαμβάνεται πως η οικονομική και κοινωνική κρίση που εισβάλλει ανησυχητικά στη διεθνή Κοινότητα έχει βαθύτερη ρίζα στην κρίση των ηθικών και δεοντολογικών αξιών.

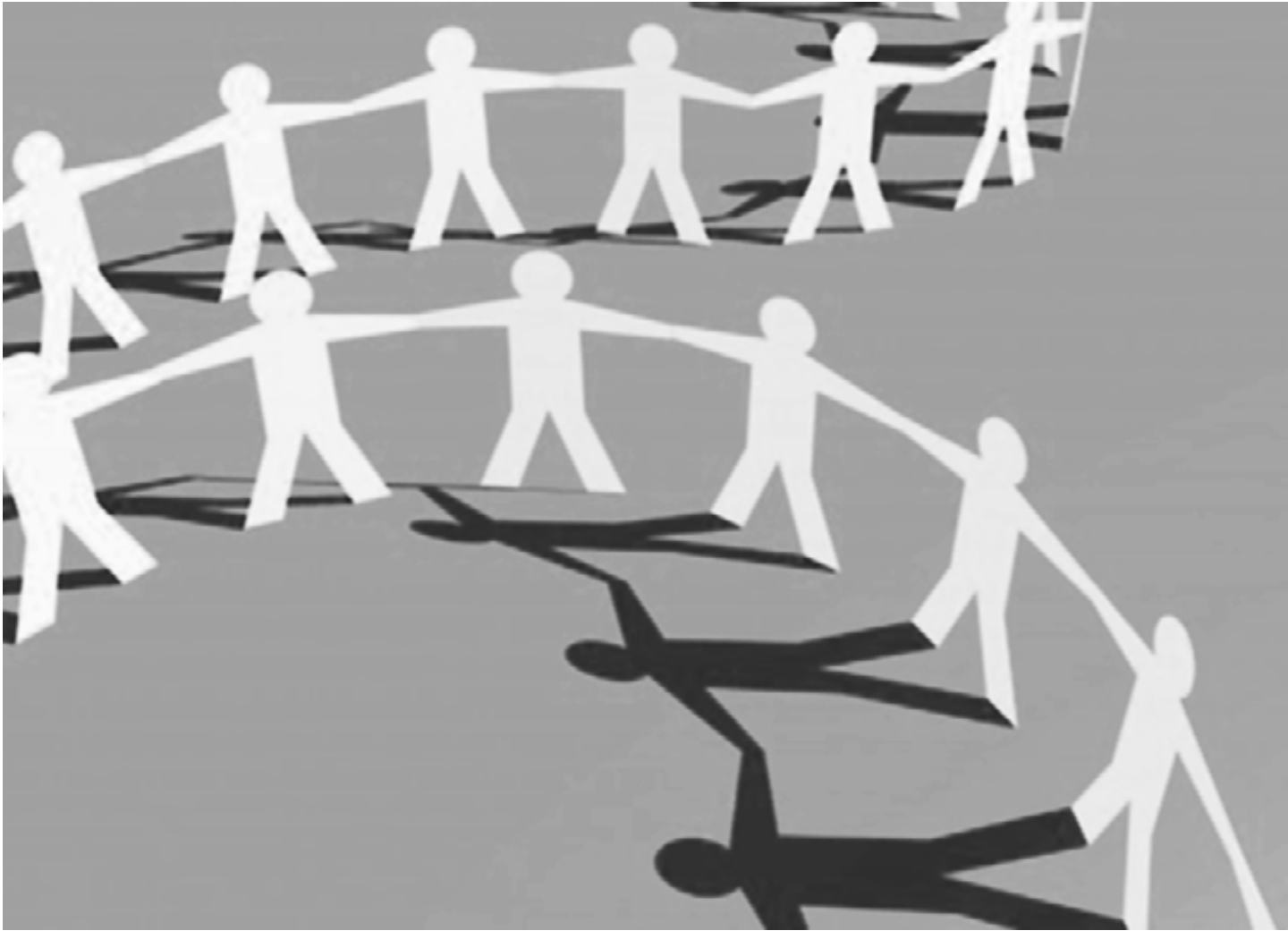
Αναγνωρίζοντας ότι, όπως αναδεικνύεται από τις Εκθέσεις του Οργανισμού των Ηνωμένων Εθνών, μια κρίση με παγκόσμιες διαστάσεις επηρεάζει τον πλανήτη και κλονίζει τις μεγάλες τράπεζες, τις μεγάλες εταιρίες, τις μεγάλες επιχειρήσεις, με καταστροφικές συνέπειες για τους πολίτες σε όλο τον πλανήτη, κάνοντας ακριβότερο το επίπεδο διαβίωσης, μειώνοντας θέσεις εργασίας, προκαλώντας φτώχεια, χωρίς να διαφαιίνεται μία διέξοδος βραχυπρόθεσμα.

Συνιστά να ληφθεί υπόψη ότι, πολύ πιθανά, η ρίζα αυτής της οικονομικής και κοινωνικής απομείωσης που πλήττει την κοινωνία μας βρίσκεται στην επιδείνωση που έχει υποστεί ο σεβασμός στις ηθικές και δεοντολογικές αξίες, στη διάρκεια των τελευταίων ετών, και πως

αυτό έχει δημιουργήσει μια ανοιχτή οδό προς τη διαφθορά που συναντάται σε πολιτικούς ηγέτες και επιχειρηματίες. Ως εκ τούτου, καθίσταται απαραίτητη και επείγουσα μια ανάκτηση των βασικότερων αξιών οι οποίες υποστηρίζουν την έννοια της ανθρωπίνης αξιοπρέπειας και που ο Δ.Ο.Ν.Α, στις διάφορες χώρες που πραγματοποιεί το φιλοσοφικό του έργο, μπορεί να προωθήσει μέσα από ομιλίες και δημόσιες δραστηριότητες που βοηθούν στη συνειδητοποίηση αυτής της ανάγκης για μια επαναφορά αξιών σε παγκόσμιο επίπεδο.

Γ) Δεδομένης της σπουδαιότητας που έχει ο Ετήσιος Απολογισμός που δημοσιεύεται σε διεθνές επίπεδο, επειδή μέσω αυτού η Διεθνής Κοινότητα μπορεί να ενημερώνεται για το παραδειγματικό έργο στις ηθικές αξίες και στην αλληλεγγύη που ο Δ.Ο.Ν.Α πραγματοποιεί σε περισσότερες από πενήντα χώρες στον κόσμο.

Αναγνωρίζοντας ότι, στη διάρκεια περισσότερων των δέκα χρόνων, η έκδοση του Ετήσιου Απολογισμού Δραστηριοτήτων του Δ.Ο.Ν.Α αποτελεί μια διεθνή αναφορά του φιλοσοφικού, πολιτιστικού και εθελοντικού μας έργου και σε πολυάριθμες περιπτώσεις έχει ζητηθεί η βοήθεια και εργασία μας από τις αρχές των διαφόρων χωρών στις οποίες αναπτύσσουμε τη δράση μας.

Συνιστά τη συνέχιση της έκδοσης και τη διάδοσή της σε έντυπη και ψηφιακή μορφή, με σκοπό τη συνέχιση της προώθησης των αξιών, χωρίς να ξεχνάμε τη σημασία της διεθνούς ιστοσελίδας του Δ.Ο.Ν.Α και των επίσημων ιστοσελίδων κάθε συνεργαζόμενου οργανισμού.

Δ) Δεδομένου ότι η UNESCO έχει εγκαθιδρύσει, στη διάρκεια του μήνα Νοεμβρίου, την επονομαζόμενη «Παγκόσμια Ημέρα Φιλοσοφίας» με σημαντικές επιδράσεις στις διάφορες χώρες – μέλη αυτού του Οργανισμού, και συστήνει τη διάδοσή της στο πλαίσιο της κοινωνίας των πολιτών.

Αναγνωρίζοντας ότι ο Δ.Ο.Ν.Α αναπτύσσει εδώ και πολλά χρόνια ένα τεράστιο έργο σε αυτό τον τομέα, διοργανώνοντας στις χώρες στις οποίες λειτουργούν οι αντιπροσωπείες του, ειδικές δραστηριότητες για την Παγκόσμια Ημέρα Φιλοσοφίας, στη διάρκεια του μήνα Νοεμβρίου, με σημαντικό τοπικό και διεθνή αντίκτυπο.

Συνιστά τη συνέχιση αυτού του σημαντικού έργου της διάδοσης των φιλοσοφικών αξιών έχοντας υπόψη ότι η φιλοσοφική γνώση, ως «τέχνη της ζωής», είναι από τους θεμελιώδεις άξονες των δραστηριοτήτων του Δ.Ο.Ν.Α και ένας

τρόπος για να προωθήσει το νόημα του «γνώθι σαυτόν» της διδασκαλίας των κλασικών.

Ε) Έχοντας υπόψη ότι στο πλαίσιο των διεθνών δραστηριοτήτων που διοργανώνονται από τους διάφορους εκπροσώπους του Δ.Ο.Ν.Α, ένα σημαντικό έργο είναι η συνεργασία με διεθνείς, εθνικούς και τοπικούς οργανισμούς και φορείς.

Αναγνωρίζοντας τη σημασία των δραστηριοτήτων που πραγματοποιούνται στο πλαίσιο αυτό από το Δ.Ο.Ν.Α, υπογραμμίζει τη δραστηριότητα που πραγματοποιήθηκε το Δεκέμβριο του

2011, στο Μόνιμο Συμβούλιο του Οργανισμού Αμερικανικών Κρατών, παρουσιάζοντας τις προτάσεις του για την προώθηση Δημοκρατικής Κουλτούρας στην Αμερικανική Ώπειρο, στο πλαίσιο της δέκατης επετείου της Δια-αμερικανικής Δημοκρατικής Χάρτας. Έχοντας υπόψη ότι ο Δ.Ο.Ν.Α είναι παρών σε είκοσι από τις τριάντα πέντε χώρες – μέλη του Οργανισμού Αμερικανικών Κρατών, και έχει καταχωρηθεί ως Οργανισμός της Κοινωνίας των Πολιτών, στον Οργανισμό Αμερικανικών Κρατών (Ο.Α.Κ) στη Χιλή.

Συνιστά τη συνέχιση αυτού του σημαντικού έργου όχι μόνο σε ηπειρωτικό επίπεδο στο πλαίσιο του Οργανισμού Αμερικανικών Κρατών, αλλά και στο ευρύτερο πλαίσιο του Οργανισμού των Ηνωμένων Εθνών, όπου ο Δ.Ο.Ν.Α μπορεί να πραγματοποιήσει έργο σε ό,τι αφορά στην εμπάθυνση του διαλόγου στην κοινωνία των πολιτών και την ειρηνική συνύπαρξη.

ΣΤ) Έχοντας υπόψη ότι ο παγκόσμιος πληθυσμός έχει περάσει από τα έξι δισεκατομμύρια κατοίκων το 2000 στα επτά δισεκατομμύρια κατοίκων στα τέλη του 2011, και ότι ενώπιον αυτής της εκθετικής αύξησης η δυνατότητα τροφής και ασφάλειας για τους ανθρώπους θα γίνεται όλο και πιο πολύπλοκη.

Αναγνωρίζοντας ότι οι περιοχές με την υψηλότερη πυκνότητα πληθυσμού είναι συγκεντρωμένες, κυρίως, στις αναπτυσσόμενες χώρες, όπου η φτώχεια και η πείνα αποτελούν ενδημικά δεινά.

Συνιστά στους συνεργαζόμενους οργανισμούς-μέλη του Δ.Ο.Ν.Α να αυξήσουν το έργο της κοινωνικής βοήθειας και στήριξης προς τις λιγότερο ευνοημένες τάξεις, με σκοπό την άμβλυνση των ανισοτήτων που μαίνονται στο εσωτε-

ρικό των τάξεων αυτών, εφαρμόζοντας κριτήρια επικουρικότητας, βάσει των οποίων να μπορούν να παρέχουν καλύτερη κάλυψη των κοινωνικών αναγκών, εκείνων που είναι εγγύτερα σε κάθε ένα από τους οργανισμούς, δεδομένου του πλεονεκτήματος της ανάπτυξης δραστηριοτήτων του Δ.Ο.Ν.Α σε περισσότερες από πενήντα χώρες σε διαφορετικές ηπείρους.

Ζ) Υπενθυμίζοντας την τρομερή φυσική καταστροφή που έπληξε την Ιαπωνία τον Μάρτιο του 2011, με τη διπλή πληγή ενός σεισμού και ενός τσουνάμι, που ισοπέδωσε μέσα σε λίγες ώρες ένα μεγάλο τμήμα της βορειοανατολικής πλευράς της χώρας, προκαλώντας, ως συνέπεια, μία διαρροή ραδιενεργούς ακτινοβολίας στην Κεντρική Φουκουσίμα.

Αναγνωρίζοντας την ανάγκη να προβλέπονται, στο μέτρο του δυνατού, αυτού του είδους οι φυσικές καταστροφές, οι οποίες σταδιακά εμφανίζονται όλο και συχνότερα, σε όλο τον πλανήτη, κάτι που μας φανερώνει το βαθμό ευθραυστότητας του περιβάλλοντός μας.

Συνιστά να βρίσκονται σε ετοιμότητα όλες οι έδρες της Νέας Ακρόπολης σε ό,τι αφορά στα συστήματα προστασίας και ασφάλειας για αυτές τις περιπτώσεις και να πραγματοποιούνται τακτικά ασκήσεις εκκένωσης, ώστε να είναι σε εγρήγορση απέναντι σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης, καθώς και να συνεργάζονται επίσης με άλλους οργανισμούς, με σκοπό τη δημιουργία ενός δημοσίου δικτύου ασφαλείας στις περιοχές όπου λειτουργούν οι έδρες μας.

Η) Δεδομένου ότι η UNESCO έχει ονομάσει το έτος 2012 ως Διεθνές Έτος Ανάγνωσης, προκύπτει ως ιδιαίτερα κατάλληλη η προώθηση της τέχνης

της ανάγνωσης μεταξύ των διαφόρων στρωμάτων του πληθυσμού.

Αναγνωρίζοντας ότι, με την ανάγνωση οι λαοί προχωρούν μέσα από την πολιτιστική καλλιέργεια προς όλο και υψηλότερα επίπεδα ευαισθητοποίησης για τον πολίτη και τον άνθρωπο.

Συνιστά την προώθηση της ανάγνωσης στις διάφορες χώρες όπου υπάρχουν συνεργαζόμενοι οργανισμοί-μέλη του Δ.Ο.Ν.Α και τη δημιουργία των «Ομάδων ανάγνωσης». οι οποίες μπορούν να επωφεληθούν από τις υπέροχες βιβλιοθήκες που υπάρχουν στις έδρες μας, λειτουργώντας με αυτόν τον τρόπο ως κίνητρο για την παροχή της γνώσης και προσδίδοντάς τους, επιπλέον, μια κοινωνική και πρακτική χρήση.

Delia Steinberg Guzmán
Giorgios Alvarado Planas
Πρόεδρος
Συμπρόεδρος

Juan Manuel de Faramiñán Gilbert
Γραμματέας

βιβλίων παρουσίαση

Το Δελφικό Μαντείο, Γεώργιος Σιέττος

Οι Δελφοί ήταν η επιφανέστερη πόλη της αρχαίας Φωκίδας. Η ιστορία τους συνδέεται στενά με το δελφικό μαντείο. Αυτό με τη σειρά του αποτέλεσε το μεγαλύτερο θρησκευτικό κέντρο της Αρχαίας Ελλάδας.

Στο βιβλίο αυτό ο συγγραφέας ερευνά και συνθέτει στοιχεία, που αναφέρονται στη μυθολογία, την ιστορία, τη λατρεία αλλά και τη χρησιμοδοσία, η οποία ήταν βασική λειτουργία του ιερού με το διάσημο Μαντείο. Αυτό λειτουργούσε και διαδραμάτισε ένα πολύ σημαντικό ρόλο από το 1600 π.Χ. Συγγραφέας και άλλων παρόμοιων βιβλίων ο Γ. Σιέττος παραθέτει πολλά στοιχεία για το θέμα του.

Εκδόσεις: Πύρινος Κόσμος

Η Κατανόηση των Μυστηρίων, Ουέν Τσού

Το βιβλίο αυτό παρουσιάζει μια διαφορετική εικόνα της ταοϊστικής σκέψης. Ανατρέπει την ιδέα περί ενός εσωστρεφούς συστήματος και το αποκαθιστά σαν ένα ρεύμα σκέψης με δυναμική παρουσία στην κοινωνική και πολιτική ζωή. Ένα ενδιαφέρον βιβλίο για όσους ενδιαφέρονται για τις διδασκαλίες του μεγάλου κινέζου σοφού Λάο Τσε.

Εκδόσεις: Δίον

Η Βασίλισσα του Σαβά, Rolf Beber

Η βασίλισσα του Σαβά αποτελεί ένα αίνιγμα της ιστορίας. Διάφοροι θρύλοι σε διαφορετικούς λαούς και θρησκείες αναφέρονται σε αυτήν.

Ποια ήταν και που βασίλεψε; Ο θρύλος της ενέπνευσε πολλούς ποιητές, ζωγράφους και αοιδούς. Μάλιστα το βιβλίο περιέχει και αρκετές από τις ζωγραφικές και γλυπτικές παραστάσεις της θρυλικής βασίλισσας.

Εκδόσεις: Κονιδάρη

Μυθολογία των Υπερβορείων και Ελληνικό Δωδεκάθεο, Ησ. Ι. Κωνσταντινίδη

Ένας περίφημος μύθος της αρχαιότητας είναι αυτός των Υπερβορείων. Πού βρισκόταν όμως η Υπερβόρεια Γη, ποιες ήταν οι παραδόσεις της και ποια η σχέση της με άλλους λαούς και κυρίως τους Έλληνες; Στο βιβλίο αυτό παρουσιάζεται μια από τις πιο γοητευτικές μυθολογίες. Γίνονται παραλληλισμοί ανάμεσα στους θεούς των Υπερβορείων και το αρχαιοελληνικό Δωδεκάθεο. Μην ξεχνάμε ότι π.χ, για τον Απόλλωνα οι αρχαίοι Έλληνες πίστευαν ότι κατάγεται από τη Γη των Υπερβορείων, στην οποία πήγαινε τον χειμώνα και επέστρεφε την άνοιξη.

Εκδόσεις: Δίον

ΣΤΟ ΕΠΟΜΕΝΟ ΤΕΥΧΟΣ

ΜΥΘΟΙ ΓΙΑ ΤΟΝ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΚΑΤΑΚΛΥΣΜΟ

Διάφοροι μύθοι της παγκόσμιας μυθολογίας αναφέρονται σε έναν πολύ παλιό πολιτισμό από τον οποίο προήλθαν, κατά κάποιο τρόπο, οι αρχαίοι πολιτισμοί που γνωρίζουμε σήμερα, καθώς και σε έναν κατακλυσμό παγκόσμιας κλίμακας. Οι μύθοι αυτοί μας λένε ότι μια καταστροφή επηρέασε τότε όλη τη γη και ότι ύστερα από αυτήν, κάθε πολιτισμός άρχισε να αναπτύσσεται σχεδόν από το μηδέν, δημιουργώντας τα δικά του χαρακτηριστικά, διατηρώντας όμως στη μνήμη του από αυτόν τον παλιό πολιτισμό χιλιόχρονες παραδόσεις για τους προγόνους του και τους παλιούς θεούς βασιλιάδες.

ΙΕΡΟΣ ΧΩΡΟΣ ΚΑΙ ΙΕΡΟΣ ΧΡΟΝΟΣ

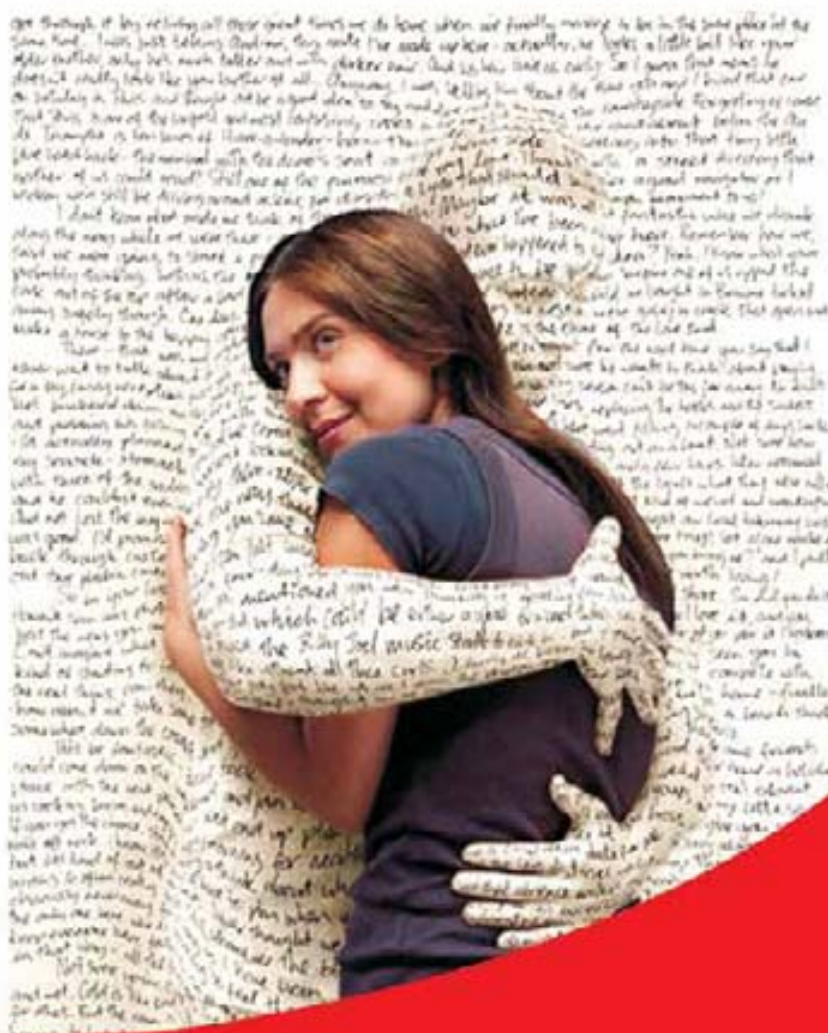
Στην αρχαιότητα ένας ναός, ένα μαντείο, ένα θεραπευτήριο, ένας τύμβος, όπως επίσης ένα γυμναστήριο ή ένα θέατρο θεωρούνταν ιεροί χώροι. Το ίδιο και μια πόλη, η οποία συγκέντρωνε όλα αυτά σε μια βασική δομή, συμβάλλοντας μ' αυτόν τον τρόπο στην πολύπλευρη ανάπτυξη των ικανοτήτων του ανθρώπου, σωματικά, ψυχικά και πνευματικά. Οι ιεροί αυτοί χώροι ενεργοποιούνταν μέσω του ιερού χρόνου.

Χώρος και χρόνος βρίσκονταν σε μια δυναμική σχέση μεταξύ τους. Ο χρόνος καθιστούσε δυνατή τη λειτουργία του χώρου ως ιερού μέσα από το ιερό ημερολόγιο, το οποίο έδινε ζωή και κίνηση στο χώρο - χρόνο. Με τις περιοδικές εορτές παρέιχε τη δυνατότητα της συγκέντρωσης, της επανάληψης του μύθου, της ανανέωσης, της επαφής με το θείο, καλύπτοντας έτσι το θρησκευτικό συναίσθημα του ανθρώπου, την ανάγκη του να επιστρέψει ξανά στην Αρχή. Μ' αυτόν τον τρόπο ο χρόνος έπαυε να είναι γραμμικός και καθημερινός. Καμπυλώνονταν και καθίστατο ιερός.

νέο e-shop!

Μπορείτε να βρείτε τα περιοδικά
και τα βιβλία μας και στο internet:

books.nea-acropoli.gr

ISSN 1105-812901

9 771105 812010

φιλοσοφία|εσωτερισμός|ψυχολογία|αρχαίοι πολιτισμοί